ANGLŲ IR AMERIKIEČIŲ ARMIJA UŽĖMĖ SOUSSE IR KAIROUNĄ

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.00 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

V

No. 87 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telephone: STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Antradienis, Balandžio-April 13, 1943 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXIII. Dienraščio XXV

KRISLAI

Respublikos Architekto Gimtadienis.
Visi Žmonės Sutverti Lygūs.
Reikia Susipažinti.
Smagios Žinios.
Korporalas Venta.
Rašo **R. MIZARA**

Šiandien, balandžio 13 d., sukanka lygiai 200 metų, kai gimė didysis demokratas, kovotojas už mūsų krašto laisvę, Thomas Jeffersonas.

Nedaug yra pasaulyje politinių dokumentų, kurie savo svarba prilygtų **Nepriklausomybės Deklaracijai,** Jeffersono parašytai ir priimtai trylikos Amerikos Jungtinių Valstijų kongrese, 1776 m., liepos 4 dieną.

"Visi žmonės yra sutverti lygūs"—skamba žodžiai, Jeffersono parašyti prieš 169 metus.

Jau tuomet Jeffersonas pareiškė visam pasauliui, kad nėra jokių parinktinių žmonių, nei tautų, nei rasių; kiekvienas žmogus, baltas ir juodas, geltonas ir raudonas — visi lygūs, ir kad tie žmonės turi **"tam tikras, neatimtinas teises; kad tarp tų teisių yra gyvybė, laisvė ir siekimasis laimės..."**

Kitas milžiniškos svarbos dokumentas, kuriuo remiasi mūsų pilietinės laisvės, yra **Teisių Bilius,** dėl kurio priėmimo Jeffersonas energingai kovojo.

"Kongresas neišleis jokio įstatymo dėlei valstybinės religijos įsteigimo nei jokio įstatymo, draudžiančio laisvai išpažinti bet kurią religiją, nei jokio įstatymo, aprėžiančio žodžio ar spaudos laisvę ar žmonių teisę ramiai sueiti į susirinkimus ir duoti valdžiai prašymus, kad pašalintų skriaudas bei įvykdytų teisybę," skamba pirmas Teisių Biliaus skyrius.

Ir iki šis skyrius gyvuos, iki juo mūsų krašto žmonės laisvai naudosis, mes turėsime demokratiją.

Man geriausiai patinka tasai Thomaso Jeffersono apibūdinimas, kuris sako: **Thomas Jeffersonas buvo mūsų respublikos architektas.**

Plačiau apie šį didįjį vyrą skaitytojas ras šios dienos Laisvėje daugiau straipsnių.

Kitas mano patarimas skaitytojui: **daugiau skaitykite Amerikos istoriją, pažinkite geriau mūsų respublikos kūrėjų darbus, — tas viskas padės mums kovoti prieš dabartinius mūsų žmonių laisvės nepriteliius.**

Amerikos Demokratijos Steigėjai — nepavaduojamas lietuviui šaltinis žinioms semtis iš Amerikos praeities. Knygą išleido Lietuvių Literatūros Draugija.

Smagios žinios iš Tunisijos. Jei mūsų jėgoms ten vyks taip ir toliau, kaip vyko pereitą savaitę, tai Rommelio dienos Tunisijoj suskaitytos.

Net jeigu vokiečiai ir bandys laikytis tarp Tuniso ir Bizertės, — jų padėtis vis vien bus beviltiška.

Atrodo, kad antrasis frontas Europoje, vadinasi, bus atidarytas šią vasarą, jei ne pavasarį.

Sugrįžęs poilsiui laisvietis **korporalas Povilas Venta,** pasakojo įdomių dalykų.

Smagiausia žinia yra toji: **Amerikos kariai yra puikiai apginkluoti, darniai aprengti, gerai pavalgydinti ir gražiai užlaikomi.**

Jie, taigi, galės smarkiai priešą mušti.

O mūsų Povilas žino, ką kalbą. Jis tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Jis didvyriškai mušė fašistus Ispanijoje. Jis su "kariniu menu" yra platokai susipažinęs.

Povilas pilnas ūpo, entuziazmo. Ne dyvai, kad jis per tokį trumpą laiką padarytas korporalu, nors anglų kalbos žinojimo stoka jam, be abejo, kliudė. Reikia atsiminti, kad Povilas į kariuomenę įstojo šiame krašte neišgyvenęs nei poros metų. Bet jau jis kalba angliškai ir greit anglų kalbą pilnai užvaldys.

SOVIETŲ BOMBANEŠIAI IR VĖL PLEŠKINO KARALIAUČIŲ

Pasirodo, kad Amerikiečiai Nušovė 39 Japonų Lėktuvus; Talkininkai Neteko 3 Laivų

Amerikos Oficialiai Pranešimai

WASHINGTON, bal. 11. — Laivyno departmento pranešimas:

Jungtinių Valstijų laivyno departmentas gavo pilnesnių pranešimų apie japonų lėktuvų ataką, padarytą prieš talkininkų laivus ties Guadalcanal sala balandžio 7 d., todėl reikia pataisyt tris pirmesnius mūsų oficialius pranešimus. Pirmesnieji mūsų pranešimai buvo paremti pradiniais raportais, kurie buvo kaip galint greičiau paskelbti po to, kai juos gavo laivyno departmentas.

Talkininkų nuostoliai nukentėti per tą japonų lėktuvų ataką yra sekami:

Vienas naikintuvas nuskandintas.
Vienas žibalinis laivas nuskandintas.
Vienas nedidelis karinis laivukas nuskandintas.

(Tąsa 5-tam pusl.)

PREZIDENTAS TIK SU PROTESTU PRALEIDO KONGRESO TARIMĄ UŽ DIDŽIĄSIAS ALGAS

Washington. — Prezidentas Rooseveltas nepasirašė kongreso padaryto tarimo, kuriuom leidžiama Amerikos valdžiai užsitraukt iki $210,000,000,000 paskolų vietoj ligšiolinio nustatymo tiktai iki 125 bilionų dolerių tokių paskolų.

Prezidentas todėl nepasirašė to tarimo, kad prie jo buvo prikergtas šalutinis priedas, kuriuom kongresas atšaukia prezidento įsakymą prieš didžiąsias algas. — Prezidentas buvo uždraudęs bet kam gauti daugiau kaip $25,000 grynos metinės algos bei kitų grynų pajamų, liekamų po to, kai išmokėta taksai.

Taigi tas kongreso tarimas įeina galion be prezidento parašo.

Prezidentas Rooseveltas sakė, jog jis tik todėl nevetavo (neatmetė) šio tarimo, kad nenorėjo sulaikyti pinigų greitai reikalingų kariniams tikslams. Savo parašo gi tam biliui jis nedavė, kad pareikšt protestą prieš kongreso užgyrimą tokių didelių algų, "kuomet jauni vyrai draftuojami karui tiktai už $600 algos per metus."

Kartu prezidentas atsišaukė į kongresą, kad "greičiausiu galimu laiku apdėtų nepaprastais kariniais taksais visas grynas įplaukas, vis tiek iš kokio šaltinio, viršijančias $25,000 per metus, po taksų išmokėjimo.

PADĖKIME DĖDEI SAMUI!

Nuo pirmadienio prasidėjo vajus sukelti 13 bilijonų dolerių parduodamais antrosios Jungtinių Valstijų karinės paskolos bonais.

Vajaus obalsis yra: "Jie (mūsų kariai) atiduoda gyvybes — Jūs skolinate savo pinigus!"

Neeikvokite pinigų dalykams, be kurių galite apsieiti. Pirkite Dėdės Samo bonus! Padėkite aprūpinti mūsų kovotojus tankais, kanuolėmis, lėktuvais.

Turėdami įvalias pabūklų, kada reikia ir kur reikia, mūsų kovotojai juo greičiau sumuš nenaudėlių fašistų Ašį.

Trys Milionai Bevaikių Būsią Imami Armijon

Washington. — Apie 3,000,000 bevaikių jaunų vedusių vyrų bus perkelti karinės prievolės klasėn 1-A ir galės neužilgo būt paimti armijon. Bet bus atidėta kariuomenėn šaukimas farmų darbininkų, būtinai reikalingų karinės pramonės darbininkų ir tokių vyrų, kurių paėmimas armijon perdaug apsunkintų tėvus bei kitus reikalingus užlaikymo artimus gimines, kaip sako tūli drafto valdininkai.

Jauni vyrai, kurie susilaukė kūdikių pirm 1942 m. rugsėjo 15 d., bus atidėti į klasę 3-A.

Talkininkai Spiria Fašistus į Siaurą Tunisijos Kampą

Šiaur. Afrika, bal. 12. — Aštuntoji anglų armija komandoje generolo Montgomery'o atėmė iš vokiečių Sousse, labai svarbų centraliniai - šiaurinės Tunisijos miestą, uostą ir geležinkelių ir viešKelių mazgą. Sousse stovi tiktai už 70 mylių į pietus nuo Tuniso, to krašto sostinės.

Taigi naciai ir italai (šiuos žodžius berašant) suvaryti jau į siauroką šiaurinės Tunisijos kampą, apie 70 mylių ilgio ir 40 mylių pločio iš viso. Bet anglai gena Rommelio vokiečius ir italus vis tolyn atgal linkui Tuniso ir Bizertės, pačiuose šiauriniuose pajūriuose.

Amerikiečiai ir anglai tuo tarpu užėmė Kairouną, mahometonų šventąjį miestą, viešKelių mazgą ir didžiąją fašistų lėktuvų stovyklą, vidurinėje Tunisijoj, 34 mylios į pietų vakarus nuo Sousse.

Bėgdami iš Kairouno, fašistai bandė sunaikint kariniai svarbius įrengimus, bet vos paspėjo išsprogdint tiktai kai kuriuos amunicijos sandėlius.

Audringomis atakomis iš oro ir ant žemės talkininkai sunaikino daugumą iš likusių priešų Kairouano srityje.

Anglai ir amerikiečiai paėmė nelaisvėn dar tūkstančius vokiečių ir italų, kurie tebeskaičiuojami.

Pirmoji anglų armija, komanduojama generolo Andersono, šiaurinėje Tunisijoje, atėmė iš fašistų Chaouachą ir tūlas kitas pozicijas Medjez-el - Bab srityje, Bizertės - Tuniso apygardoje.

Francūzų kariuomenė gerai sandarbininkavo su anglais ir amerikiečiais vidurinėje ir šiaurinėje Tunisijoje.

Nacių Rekrūtuoti Lietuviai Ištisą Dieną Kovėsi su Hitlerininkais Kaune

Maskva. —Plačiai žinomas lietuvių rašytojas Jonas Šimkus paskelbė spaudoje žinias gautas apie įveržtą susikirtimą tarp lietuvių rekrutų, gabenamų į prieš - sovietinį frontą, ir hitlerininkų:

Apie 10 val. dieną kovo 3 Kauno gyventojai išgirdo šūvius ties geležinkelio stočia. Laiks nuo laiko sprogінėjo granatos, ir Kauno gatvėse pasirodė nacių policija — rinktinė gvardija su kalkasvaidžiais. Visas judėjimas gatvėse buvo uždraustas.

Vokiečių generolas majoras Just, Kauno komandantas, 4 valandą dieną visame mieste išstatė įsakymą, kuriuom įvedama karo stovis Kaune.

Tą dieną apie 7 ar 8 val. iš ryto atvažiavo du traukiniai į Kauno stotį, gabendami kariuomenę į vokiečių —Sovietų karo frontą. Keli automatiniai šauliai išlipo iš vagonų. Ūmai pasigirdo keli šūviai paleisti iš vagonų, ir kareiviai pradėjo verstis laukan iš traukinio.

Vokiečių žandarai mėgino sulaikyti tuos kareivius stotyje, bet kareiviai nuvijo šalin žandarus. Kareiviai patraukė į miestą, bet Vytauto gatvėje jiem pastojo kelią rinktiniai nacių gvardiečiai pasiųsti generolo Justo. Įvyko persišaudymas.

Susidūrę su pasipriešinimu, kareiviai grįžo atgal į geležinkelio stotį ir užsibarikadavo, o kai nacių kariuomenė artinosi, jie šau dė nacius.

Susikirtimas tęsėsi visą dieną, ir tik vakarop, kada vokiečių gvardiečiai gavo pastiprinimų, jie nugalėjo maištingus kareivius.

Tam tikras skaičius sukilusių kareivių tapo užmušta kautynėse, o kai kurie kiti pasitraukė per Šančius į mišką. Likusieji buvo areštuoti ir atgal Vokietijon pasiųsti.

Paskui sužinota, jog sukilėliai buvo ne vokiečiai kareiviai, bet lietuviai aprengti karinėmis vokiečių uniformomis ir siunčiami frontan.

Pradiniai jie buvo deportuoti iš Lietuvos į Vokietiją neva dirbti, bet vokiečiai varu sudarė iš tų lietuvių du pulkus ir siuntė juos frontan.

Šiem lietuviam buvo uždrausta išeit iš vagonų, kol traukiniai bus Lietuvoje. Nes vokiečiai bijojo, kad lietuviai rekrutai galėtų pabėgti arba žmonėms papasakoti apie būklę Vokietijon deportuotų lietuvių.

Sovietų Lakūnai Triuškino Karinį Nacių Centrą; Sovietai Užėmė Vokiečių Apkasus

Sovietų Oficialiai Pranešimai

LONDON, bal. 11. — Specialis Maskvos radijo pranešimas:

Rusų lėktuvai praeitą naktį užpuolė Karaliaučių. Rusų lakūnai atakavo karinius ir ekonominius taikinius. Buvo pastebėta dideli gaisrai ir sprogimai. Visi rusų lėktuvai saugiai sugrįžo.

LONDON, bal. 12. — Vidunaktinis Maskvos radijo pranešimas:

Praeitą savaitę, nuo balandžio 4 iki 10 d., įimtinai, buvo sunaikinta 117 vokiečių lėktuvų per kautynes ore ir pačiose priešų stovyklose. Tuo pačiu laiku mes netekome 48 lėktuvų.

Bal. 10 d. mūsų oro jėgos įvairiose fronto dalyse sunaikino bei sužalojo bent 20 vokiečių motorinių trokų su kareiviais ir karinėmis medžiagomis, susprogdino du

(Tąsa 5-tam pusl.)

TAI JAU 11-TĄ KARTĄ SOVIETŲ LĖKTUVAI SPROGDINO IR DEGINO KARALIAUČIŲ

London. — Sovietų bombanešiai atakuodami Karaliaučių naktį iš bal. 10 į 11 d. vėl smogė tam svarbiam nacių geležinkelių mazgui ir pramonės miestui. Karaliaučius yra centras, per kurį vokiečiai siunčia didelius daugius karinių reikmenų į frontą prieš Sovietus.

Sovietų bombos pataikė į daugelį fabrikų ir kitų kariniai svarbių įrengimų ir sukėlė didelius gaisrus ir sprogimus. Nė vienas sovietinis lėktuvas nežuvo.

Associated Press mato Karaliaučiaus bombardavimo svarbą dar tame, kad Amerikos ir Anglijos bombanešiams būtų "nepraktiška" ir persunku pasiekti Karaliaučių ir kitus rytinės Vokietijos miestus.

Jau 11-tą Kartą Bombarduotas Karaliaučius

Praeitą vasarą Sovietų lakūnai dešimt kartų bombardavo Karaliaučių. Tada jie taipgi atakavo hitlerininkų punktus Varšavoj, Berlyne, Budapeste (Vengrijoj), Klaipėdoj, Danzige ir Ploesti (Rumunijoj), numesdami į tuos taikinius šimtus tonų smarkiųjų sprogstamųjų bombų ir tūkstančius gaisrinių bombų.

Nauji Oro Smūgiai Italijai ir Vokietijai

London, bal. 12. —Anglų ir amerikiečių bombanešiai vėl sprogdino ir degino italų prieplaukas, sandėlius ir kitus pastatus Palermoje, Italijos saloj Sicilijoj. Visi talkininkų lėktuvai sugrįžo.

Naktį gi iš bal. 10 į 11 d. Anglijos bombanešiai daugmeniškai atakavo fabrikus ir geležinkelius pietiniai - vakarinėje Vokietijoje. Toj srityj anglų lakūnai jau daugelį kartų bombardavo Munichą, Augsburgą ir kitus pramonės miestus. Paskutiniu žygiu anglai neteko 18 bombanešių, o anglų lakūnai nukirto žemyn tris vokiečių lėktuvus kovotojus.

Tuo tarpu mažieji Anglijos bombanešiai, vadinami "uodai", atakavo gelžkelines dirbtuves Malines, Belgijoj, ir vieną fabriką Hengelo, Holandijoj. Šiame žygyje žuvo du anglų lėktuvai.

Amerikos Lakūnai Nuskandino Italų Šarvuotį

Šiaur. Afrika. — Patikrinta, jog Amerikos bombanešiai, atakuodami italų La Maddalena uostą šeštadienio naktį, nuskandino didelį karinį priešų šarvuotlaivį Trieste ir sunkiai sužalojo kitą tokį šarvuotlaivį Gorizia. Visi amerikiniai lėktuvai sugrįžo.

Ašis Planuojanti Bombarduot New Yorką

London, bal. 12. — Pranešama, kad Mussolinis nuvykęs pas Hitlerį ir jiedu keturias dienas tarėsi apie tolesnius karo planus.

Neoficialiai teigiama, kad, tarp kitko, jiedu svarstė, ar jau ateinąs laikas bombarduot New Yorką iš didžiųjų Hitlerio lėktuvų.

Romos radijas pripažino, kad fašistai pasitraukė iš Kairouano, Tunisijoj.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — D. M. Sholl
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.00
United States, six months	$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	$3.50
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Thomas Jefferson

Prieš 200 metų...

Taip, prieš du šimtu metų—1743 m. balandžio mėn. 13 dieną—Virginijoje gimė berniukas.

Šiandien Jungtinių Valstijų žmonės mini tojo berniuko gimtadienį. Tąjį gimtadienį, be abejo, atžymės ir visas kultūringasis pasaulis.

Taip, Thomas Jeffersonas šiandien, minint jojo 200-tinį gimtadienį, yra kur kas mums didesnis, kur kas brangesnis, negu kada nors jis Amerikos žmonėms buvo.

Šiandien mes jį geriau pažįstame, geriau suprantame, ką jis, suaugęs į vyrą, pasakė ir parašė,—ką jis padarė.

Thomas Jeffersonas gimė ir augo, kai pasaulyj nebuvo nei radijo, nei lėktuvų, nei telefonų, nei telegrafo, nei traukinių, nei garu varomųjų mašinų, dirbančių žmogaus naudai.

Jis gimė ir augo, kai mūsų naujoji tėvynė, mūsų Jungtinės Valstijos, buvo svetimų valdomos, kai jos neturėjo jokios centralinės savo vyriausybės, jokio centralinio savojo aparato,—kai tų laikų patrijotų galvosenose pradėjo beužsimegsti mintis kovai dėl krašto išlaisvinimo.

Galima įsivaizduoti, taigi, kokia tada buvo mūsų šalis,—kaip ji griežtai skyrėsi nuo dabartinės.

Ir tasai berniukas, gimęs 1743 metų balandžio 13 d., bebręsdamas, besimokslindamas, veikliai dalyvavo tuose socijaliniuose sūkuriuos, kurie atnešė mūsų kraštui laisvę ir nepriklausomybę. Jeffersonas nebuvo karininkas, bet jo pluniksna, jo žodis nepaprastai daug prisidėjo prie kovos už iškovojimą mūsų kraštui nepriklausomybės.

Jurgis Washingtonas vadinamas mūsų respublikos tėvu.

Thomas Jeffersonas—mūsų respublikos architektu.

Teisingi, nei kiek neperdėti pavadinimai.

Thomas Jeffersonas ne tik buvo nemirštamojo dokumento — *Nepriklausomybės Deklaracijos* — autorius. Jis buvo didelis šalininkas *Teisių Biliaus*, — kertinio akmens, kuriuo remiasi mūsų krašto žmonių laisvės.

Jis buvo pilnoje to žodžio prasmėje demokratas.

Jis kovojo prieš vergiją.

Jis buvo uolus kovotojas prieš tų laikų Diesus, prieš tų laikų visokius amerikinius, naminius priešus, prieš tų laikų penktuosius kolonistus.

Be to, Jeffersonas buvo trečiasis mūsų respublikos prezidentas.

Šitoki, trumpai suėmus, nuopelnai priklauso tam vyrui, kurio gimtadienį šiandien mini visa tauta, visas mūsų kraštas; prieš kurį galvas lenkia kiekvienas, mylįs laisvę ir demokratiją žmogus!

Minint Jefferson 200-tinį gimtadienį, mūsų kraštas pergyvena didelį krizį, didelius pavojus.

Mes esame kare. Mes esame užpulti. Mes esame baisiame gaisre, aprėpusiame visą pasaulį. Mes, norime ar ne, turime, eidami iš vien su visomis Jungtinėmis Tautomis, sunaikinti fašistinį pabaisą, fašistinę Ašį, jei mums rūpi apginti tą, ką paliko Jeffersonas.

Šiandien, kai ir Jefferson laikais, mūsų krašte veikia vidujiniai neprieteliai, kuriems rūpi sunaikinti viską tai, už ką Jeffersonas, Franklinas ir kiti anų laikų didieji vyrai kovojo.

Jei šiandien gyventų Jeffersonas, visoki Diesai, visoki panašūs liaudies priešai, bandytų jį įkišti į kalėjimą arba nužudyti.

Gal būt tasai faktas, kad šis Jefferson gimtadienis supuola su tuo kriziu, kurį mūsų kraštas turi išgyventi, mes priversti buvome su jo, Jeffersono, darbais geriau susipažinti ir jį pastatyti toje aukštumoje, kokioje jo vardas seniai turėjo būti pastatytas.

Nuo šiandien Thomaso Jeffersono vardas Amerikos žmonėse yis didės, augs, o jo darbai, jo žodžiai akstins kiekvieną mūsų krašto patrijotą kovoti taip energingai, kaip savo laikais kovojo patsai Jeffersonas.

5,000 Graikijos Žydų į Lenkiją

Žinių agentūra ONA praneša, kad vokiečiai perkėlė iš Graikijos, ypačiai iš Athenų ir Salonikų srities 5,000 Graikijos žydų į Lenkiją. Šimtai gabenamųjų mirė kelyje.

Manoma, kad šis "siuntinys" yra pirmas tos rūšies. Vėliau, galimas daiktas, ir daugiau žydų bus keliama iš Balkanų į Lenkiją.

Kam naciai tą daro? Sunku atsakyti. Jie gal bijosi invazijos į Balkanus, kur, atėjus Jungtinių Tautų kariuomenėms, žydai, be abejo, smarkiai prieš nacius kovotų.

Į Lenkiją vokiečiai suvarė daugybę žydų (kurių neišžudė) iš Vokietijos ir kitų kraštų. Ten yra įsteigtos milžiniškos koncentracijos stovyklos. Ten žydai, beje, tūkstančiais yra marinami arba kitaip žudomi. Ten, matyti, vokiečiai turi įtaisę speciales priemones žydų tautai naikinti. Todėl ten juos ir siunčia.

Keleiviui į Akį

Kanadiečių Liaudies Balsas (iš bal. 9 d.) rašo:

"Keleivis teigia, kad Lietuvos žmonės nacius skaito mažesniu blogumu, negu rusus. Kad toks teigimas yra nepamatuotas, o patiės Keleivio redaktoriaus vaizduotė, tai puikiai patvirtina iš Lietuvos prasiveržiančios žinios, kurios kalba apie Lietuvos žmonių kovas prieš okupantus.

"Stokholmo perduotomis žiniomis, Lietuvos žmonės tiesiog sukilime prieš vokiečius. Norėdami atkeršyti okupantams už žudymus nekaltų žmonių, partizanais stoja ne tik valstiečiai, bet ir studentai ir net profesoriai.

"Jeigu Lietuvos žmonės nacius taip gerbtų, kaip Keleivis gerbia, tai jie stengtųsi pristatyti vokiečiams ūkio produktus ir visais kitais būdais padėti jiems nugalėti rusus, kurie, Keleivio aiškinimu, yra didesnis blogumas, negu naciai. Iš kitos pusės, naciai tuomet nešaudytų aikštėse po 40 žmonių iš poros šimtų, kaip buvo padaryta Vilniuje.

"Kaip tai žmonės nusirita į bedugnę. Tiesiog stebėtis reikia, kuomet Keleivis nacius stato aukščiau, negu rusus, kurie visų Jungtinių Tautų yra labai gerbiami už jų neišmatuotą pasiaukavimą kovoje prieš Ašį. Tik įsivaizdinkit, socialistinis laikraštis skaito nacius geresniais ir už tuos, kurių gyvybėmis gelbstimas pasaulis nuo dar negirdėtos katastrofos.

"Pasakymas, kad Lietuvos žmonės nacius mėgsta geriau, negu rusus, yra didelis Lietuvos žmonių paženeminimas. Tas faktas, kad atsirado keli tūkstančiai lietuviškų nacių, kurie padeda vokiečiams, dar nereiškia, kad lietuvių tauta stovi su naciais. Visose šalyse atsirado kvislingiečių ir kitokių išdavikų. Bet nei viena pavergta tauta negeidžia naciams pergalės ant Sovietų Sąjungos, nes tai reikštų galą ir joms pačioms."

OPA Turi Veikti

Susekta, kad Newarke "Juodos Rinkos" (Black Market) mėsos pardavėjai slaptu būdu pardavė 10,000,000 svarų mėsos, pasidarydami $2,000,000 pelno. Yra susekta, kad "Juodos Rinkos" pelnagrobiai muša galvijus, slaptai gamina mėsą ir taip pardavinėja.

Jeigu tam nebus pastotas kelias, tai mėsos srityje susidarys didžiausia netvarka. "Juodos Rinkos" pelnagrobiai galės krautis milionus dolerių pelno, tie, kurie turi daug pinigų, tai brangiai mokėdami galės turėti užtektinai geriausios mėsos ir auginti didelius pilvus.

Bet darbininkai, ypačiai su didelėmis šeimomis, dirbanti karo industrijoj, gaminanti mūsų krašto karo laimėjimui ginklus, negalės gauti geresnės mėsos.

Padalinimas (Rationing) ir yra įvestas tam, kad tie dalykai, kurių nėra perdaug, kad jie būtų tinkamai ir lygiai padalinami tarpe gyventojų, kad visi jų galėtų gauti. Vyriausybė turėtų imtis griežčiausių priemonių, kad pastojus kelią "Juodos Rinkos" pelnagrobiams.

A. L. D. L. D. Reikalai

Mokėkite Duokles— Nelaukite Vasaros

Paprastai balandžio ir gegužės mėnesiais daugiausiai Literatūros Draugijos narių pasimoka duokles. Vėliau prasideda vasara, užeina karščiai, praretėja susirinkimai ir duoklių pasimokėjimas sumažėja. Gi į mūsų Draugiją nariai tik kartą į metus moka duokles, tai dažnai daugelis užtęsia net iki metų pabaigos. Tas labai apsunkina Centro Komiteto veiklą — išleidimą "Šviesos" ir knygų.

Šiemet gi, mes knygą atspausdinome ir greitai bus apdarýta ir išsiuntinėta kuopoms. Išleidome ir "Šviesos" No. 1, o No. 2 jau ruošiamas spaudai. Visa tai surišta su išlaidomis, gi dar daugiau, kaip pusė kuopų jokių duoklių neprisiuntė. Reiškia, Centro Komitetas negali apmokėti bilas už knygai popierą, atspausdinimą, apdarymą ir reikia pirkti pašto ženklelių jos išsiuntimui.

Todėl, prašome visus narius ir nares pasimokėti duokles, o valdybas prisiųsti jas į centrą. Šių metų knyga bus labai svarbi ir reikia skubėti ją užbaigti, o tą galėsime padaryti, jeigu nariai atliks savo narinę pareigą—sumokės duokles laiku.

Paaukokite Knygos Reikalui

Nario duoklė yra ta pati, o viskas labai pabrango karo sąlygose. Spaustuvių reikmenys daugiau pabrango, kaip pragyvenimo reikmenys. Tas sudaro Centro Komitetui daugiau išlaidų, o įplaukos pasilieka tos pačios.

Todėl, labai bus gerai, kad kuopos ir nariai paaukuos pagal išgalę knygos išleidimo bilų padengimui ir jos išsiuntinėjimui. Jau pirmiau paskelbėme kelių kuopų ir atskirų asmenų aukų. Dabar knygos lėšų padengimui gavome aukų:

ALDLD 145 kp., Los Angeles per M. Bush tam reikalui aukavo $1.75.

A. Balčiūnas iš Montrealo paaukavo $2 ir rašo, kad "tik mes patys galime budavoti kultūros ir apšvietos Literatūros Draugiją." Jis ragina ir kitus narius paaukoti.

ALDLD 152 kp., Red Lake, Canada, aukojo knygos reikalams $4.

Apšvietos organizaciniam fondui aukojo sekamai:

ALDLD 15 kp., Fort Williams 80 centų.

ALDLD 100 kp. Timmins $7.

J. Žilinskas, Suffield, Conn. $2.

L. Bagdonas, Pittsfield, Mass. $2.

Shenandoahe liko nuo D. M. Šolomsko prakalbų aukų tam reikalui $10.

ALDLD 21 kp., Windsor, Canada, nariai suaukojo $26.

ALDLD 137 Kp., Montreal iš iždo aukojo $5, kuopos nariai **J. Deksnys** ir **E. Vilkis** po $1, **P. Ambraževičius** 45c. Visiems aukojusiems t a r i a m e nuoširdų ačiu!

Naują Kuopą ir Narius

Toronto mieste, mūsų Literatūros Draugijos nariai labai gražiai pasidarbavo gavime naujų narių. Į ALD LD **162 kuopą** gavo 36 naujus narius ir tos kuopos narių pasidarbavimu dar buvo sutverta nauja jaunimo kuopa iš 20 narių, į kurią gauta 18 naujų narių jaunuolių. Reiškia Toronto draugai gavo **54 naujus narius.**

Vajui pasibaigus, naujų narių klausime sekamai stovi kuopos:

Kp.	Miestas	Kiek gavo narių
162	Toronto	36
105	Toronto (jaun.)	18
137	Montreal	14
98-B	Burlington	13
47	Montreal	12
104	Chicago	11
1	Brooklyn	9
17	Shenandoah	9
57	Cleveland	8
79	Chicago	8
107	Steubenville	8
15-B	Fort Williams	7
19	Chicago	7
52	Detroit	7
87	Pittsburgh	6
113	Hamilton	6
10	Philadelphia	5
44	Lowell	5
50	Rochester	5
161	Seattle	5

Po 4 naujus narius gavo: 21 kp. Windsor; 39 kp. Scranton; 55 kp. Brooklyn; 54 kp. Elizabeth; 81 kp. Brooklyn; 153 kp. San Francisco ir 198 kp. Oakland.

Po 3 naujus narius gavo: 2 kp. So. Boston; 4 kp. Portland; 9 kp. Norwood; 16 kp. Jersey City; 25 kp. Baltimore; 86 kp. Chicago; 92 kp. Cicero; 94 kp. Kenosha; 106 kp. Ambridge; 216 kp. Chicago; 185 kp. Richmond Hill ir 217 kp. Winnipeg.

Po 2 naujus narius gavo: 6 kp. Montello; 11 kp. Worcester; 33 kp. Pittsburgh; 43 kp. Wilkes Barre; 68 kp. Hartford; 72 kp. Great Neck; 98-A kp. Frackville; 133 kp. Camden; 136 kp. Harrison - Kearny; 188 kp. Detroit ir 190 kp. Cleveland.

Po 1 naują narį gavo: 13 kp. Easton; 35 kp. So. Bend; 66 kp. Grand Rapids; 82 kp. Peoria; 84 kp. Paterson; 109-A kp. Toledo; 132 kp. Tacoma; 142 kp. Phila.; 147 kp. Brooklyn; 150 kp. Chicago; 166 kp. Stamford; 180 kp. Wilmerding; ir 219 kp. Forest City.

Viso naujų narių 1943 metais gauta su pavieniais **336.** Galimas dalykas, kad daugiau gauta, bet už juos dar kuopos neprisiuntė duokles į centrą ir todėl nežinome apie juos. Kanadoj gavo 100 naujų narių. Pasitikime, kad ir ateityj visos kuopos ir nariai pasirūpins gauti daugiau naujų narių. Pereitų metų buvo labai gera knyga, šiemet taip pat.

Nauji nariai, įstoję į Draugiją, kurie moka $1.-50, tai gaus visus šių metų "Šviesos" numerius ir šių metų labai svarbią knygą iš lietuvių istorijos ir kovų prieš vokiečius užpuolikus — **"Didysis Lietuvių Tautos Priešas."**

Nariai, kurie nori gauti ir 1942 metų labai svarbią knygą apie Ameriką — **"Amerikos Demokratijos Steigėjai",** tai jie pasimoka $2. Tokia privilegija yra itk Draugijos nariams ir į ją stojantiems. Taip tos dvi knygos kainuos $3.

D. M. Šolomskas,
ALDLD CK Sekretorius.
46 Ten Eyck St.,
Brooklyn, N. Y.

Baisenybės Nacių Nelaisvėj

Kaip žvėriškai hitlerininkai atsineša linkui pavergtų žmonių, apie tai jau daug kartų buvo rašyta. Negeriau jie atsineša ir linkui karo belaisvių. Du Sovietų Sąjungos piliečiai, leitenantas F. Kozučenko ir gydytojas K. Vurikin pabėgo iš nacių belaisvės ir pateikė davinių Raudonosios Armijos organui "Krasnaja Zvezda". Daktaras K. Vurikin buvo Munich o koncentracijos kempėj, o leitenantas F. Kozučenko — Tzelamelis kempėj.

— Liepos 13 dieną, pereitais metais, — sako leitenantas Kozučenko, —mes kartu su 1,000 kitų karo belaisvių buvome sukimšti į tavorinius vagonus Kremenčugo stotyj ir išvežti į Vokietiją. Aš ir daug kitų belaisvių buvome ligoti — sužeisti. Kelyj keturi iš 42-jų buvusių vagone mirė ir jų lavonai paliko gulėti, iki mus pristatė į paskirtą vietą, tai yra, iki liepos 28 dienos.

Vokietijoj mus nuvarė į belaisvių kempę. Kempė, tai spygliuotų tvorų užtvarai, kaip koki gurbai, į kurių kiekvieną suvaro 200 belaisvių. Visi tie gurbai atskiri viens nuo kito. Belaisviams atskirų gurbų griežtai uždrausta kalbėtis arba turėti bent kokį ryšį. Pati gi belaisvių kempė aptverta nuo 3-jų iki 10 eilių spygliuotų tvorų. Visi belaisviai verčiami dirbt, taip mes nuo 5-tos valandos ryto iki 5-tos vakaro kasėme pagrindį bombardavimų sugriauto audimo fabriko. Kasdien nacių sargyba padarydavo pas kiekvieną smulkmenišką kratą. Nieko iš tau priklausomų daiktų nevalia išsinešti iš kempės. Vieną karo belaisvį nušovė vien už tai, kad jis atsisakė atiduoti kišenines šukeles.

Maistas baisus! Pusryčiams: "ersatz" (dirbtinos) kavos puodelis, be cukraus ir be duonos; pietums—dišė prastos sriubos, taip pat be duonos, o vakarienei 100 gramų (apie 4 uncijos) duonos ir tokios pat kavos, kaip ryte.

Prasidėjo ligos. Ten nėra jokios medicinos ir medikalės pagelbos. Į pirmas 20 dienų 300 karo belaisvių mirė iš 1,000, kurie buvo atvežti iš Kremenčugo.

Nacių sargyba muša belaisvius be jokios priežasties. Rytą 4-tą valandą belaisvius prikelia ir prasideda vardošaukis. Bent kurį, jeigu nors sekundą pavėlavo, tai sargai žiauriai muša. Prie darbo irgi muša. Policininkai - sargai vienoj rankoj turi šautuvą, o kitoj nagaiką ir abu ginklus naudoja. Sargas, vardu Dietrich, nužudė tris mano draugus, kurie negalėjo eiti į darbą iš priežasties ligos. Jis keikė, koliojo, spardė juos ir šautuvo kambliu mušė iki mirties.

Kiekvienas belaisvėj jaučiasi žuvęs, nes nėra vilties, kad išlaikytų tas baisias sąlygas. Tik laimingas likimas išgelbėjo manę nuo mirties. Iš Munich o naciai pasiuntė mus į frontą statyti fortifikacijas. Keli iš mūs pasinaudojome fronto artumu ir laimingai pabėgome.

Daktaras Vurikinas pasakojo: Birželio 6 dieną, kartu su kitais karo belaisviais paėmė mus iš Kursko kempės ir išvežė į Vokietijos gilumą. Kelionėj išbuvome 11 dienų ir naktų. Mane ir karo tarnyboj buvusią vieną Sovietų moterį atvežė į kempę, kur mes radome daug Sovietų piliečių po prievarta atvežtų sunkiems darbams.

Viskas ten priminė vergų rinką. Automobiliai važiavo vienas paskui kitą. Daug vokiečių atvažiavo kartu su savo žmonomis pirkti belaisvius. Kupčiai pirm nupirkimo iščiupinėjo rankas, muskulus, kaip tik vergų rinkoj. Mane pasirinko mažo fabriko savininkas iš Tzelamelis, 280 mylių atstoj nuo Berlyno. Mane ir kitus tokius pat patalpino mažame sklepo kambaryj. Mūsų darbas buvo 14-ka valandų į parą.

Darbą pradėjome ryte 7-tą valandą, 9-tą valandą duoda dirbtinos kavos pusryčiams, be cukraus ir be duonos; pirmą valandą dišę prastos sriubos ir 4 uncijas duonos.

Kada baigiame 14-kos valandų darbo dieną, tai dar dvi valandas turime dirbti savo lindynės užlaikymui... Su mumis elgėsi, kaip su kokiais darbo galvijais. Jeigu vieną minutę pavėlavai prie darbo, tai gausi botagu. Jeigu, prižiūrėtojo supratimu, tavo darbas neatliktas gerai, tai jis ir vėl muša nagaika. Jeigu nesupranti, ką jis sako, o sako vokiškai, tai ir vėl tave spardo ir muša.

Sovietų Sąjungos civiliai piliečiai, kurie po prievarta atvežti į Vokietijos gilumą dirbti, taip pat lygiai persekiojami, kaip ir karo belaisviai. Kurie suserga, tai siunčia juos atgal į Rusiją be jokios medikalės pagelbos. Kai kurie, norėdami ištrukti iš tų sunkių darbų, patys save amžinai sužeidžia. Taip vienas tiksliai įkišo rankos pirštus į mašiną, o vienas jaunuolis kirviu nusikirto kojos padą, kad galėtų ištrukti iš tos nacių vergijos.

Aš patsai nurijau didelį kiekį kofeino, nuo kurio labai susirgau. Bosas kaltino mane, kad aš platinu ligas tarpe belaisvių. Baisiai mušė. Bet kelios dienos po to, mane ir dar vieną ligotą moterį išvežė atgal į nacių okupuotą Sovietų Sąjungos dalį. Atvežė į Stalino miestą, kur aš pasinaudojau proga artumu fronto ir pabėgau į Sovietų pusę.

Taip nupiešė nacių belaisvės baisenybes žmonės, kurie ištruko iš tos nelaimės. Jie sako, kad nei vienas belaisvis neturi vilties išlikti gyvas, jeigu greitai jie nebus išlaisvinti.

TOMO JEFFERSONO GIMTADIENIO 200 METŲ SUKAKTIS IR MŪSŲ LAIKAI

Laisvę mylintieji amerikiečiai šią savaitę su dėkingumu mini 200 metų sukaktį nuo Tomo Jeffersono gimtadienio.

Jeffersonas buvo idejinis demokratijos vadas kovoj dėlei Amerikos nepriklausomybės nuo priespaudingos anų laikų Anglijos karaliaus valdžios.

Laimėjus amerikiečiams revoliucinį karą ir įsteigus laisvą respubliką šiame žemyne, jis vėl turėjo sunkiai kovoti, kad apgint žmonių laisvę nuo naujų, vidujinių pavojų ir sutvirtint demokratinės santvarkos pagrindus. Nes savanaudžiai, pelnagrobiai, prekybos kapitalistai ir stambieji žemės ir vergų savininkai pasimojo išplėšti liaudžiai teises ir patys vieni viešpatauti, o buvo net ir tokių gaivalų, kurie stengėsi iš naujo pajungt šią šalį Anglijai.

Jeffersono parašyta, o Jungtinių Valstijų kongreso 1776 metais priimta, Nepriklausomybės Deklaracija (pareiškimas) yra kertinis Amerikos demokratijos akmuo. Toj Deklaracijoj pabrėžta pamatinės žmonių teisės — lygybė visuomenėje ir valdžios akyse, laisvė ir laimės siekimo teisė, o jeigu kur bet kokia valdžia pradėtų tas teises mindžioti, tai "žmonės turi teisę pakeisti arba pašalinti ją ir įsisteigti naują valdžią, paremiant jos pamatus tokiais principais ir suorganizuojant jos jėgas tokiu pavidalu, kurie atrodo jiems geriausiais pasiekti saugumo ir laimės."

Daugiausiai per Jeffersono ir jo draugų pastangas buvo priimtas ir Teisių Bilių (sąrašas) 1791 metais, kaipo pirmieji Jungtinių Valstijų Konstitucijos pataisymai. Teisių Bilius užtikrino religijos laisvę ir spaudos žodžio ir susirinkimų laisves, asmens apsaugą nuo sauvališkų kratų, prisiekdintųjų teismą ir uždraudė perdaug aukštus užstatus (bėlas) ir peržiaurias bausmes.

"Jeffersono principai yra laisvosios visuomenės nuostatai taip savaime aiškūs, kad nereikalauja jokių įrodymų," sakė didysis prezidentas Lincolnas.

Tautos Vienytojas ir Tarptautinis Demokratas

Taip senai Jeffersono paskelbtos pilietinės laisvės, tačiaus, dar ir šiandieną tebėra tokios jaunos, kad vis dar turime jas ginti nuo Diesų, Fr. Biddle'ių ir hooverinių politikierių, kurie šiais karinio krizio laikais ardo tautinę amerikiečių vienybę, bemedžiodami raudonąsias raganas ir begąsdindami raudonaisiais baubais.

Ne taip elgėsi Jeffersonas. Jis mokė tautinės vienybės prieš bendrąjį priešą, nežiūrint politinių skirtumų, ir telkė visų amerikiečių jėgas stiprint ir tobulint demokratinį šios respublikos gyvenimą.

Jeffersonas sakė: "Jeigu barbarizmo ir despotizmo debesys net vėl užtemdytų Europos mokslą ir laisves, ši šalis tebėra, kad išlaikyt ir atsteigt europiečiams šviesą ir laisvę... Liepsnos, kurios buvo įžiebtos (Amerikoj) 1776 m. liepos 4 d., ... sudegins despotizmo mašinas ir visus, kurie jomis dirba."

Kaip tinka tie Jeffersono žodžiai ir šiam laikui, kuomet Amerika išvien su kitomis Jungtinėmis Tautomis veda žūt-būtinę kovą, kad sudegint fašistinio despotizmo inžinus, gręsusius visą žmoniją pavergti!

Jeffersonas sakydavo, jog prieš tironiją "mes turime veikti kaip viena sutartina eilė." Jis nebuvo koks užpuolikų-pavergėjų užgerintojas, kaip kad šių dienų munichiečiai, kurių dar nemažai yra po Jungtinių Valstijų vėliava.

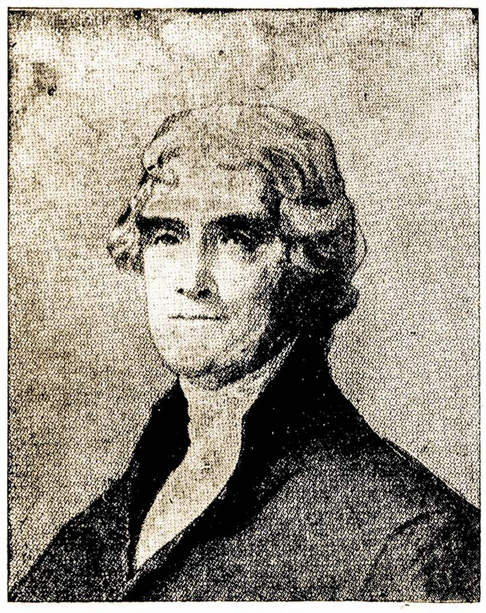

THOMAS JEFFERSON

Jeffersonas buvo ne tik amerikinis, bet ir tarptautinis demokratas. Jam rūpėjo viso pasaulio laisvė.

Jeffersonas pageidavo, kad visi pažangūs kraštai susiburtų į valstybių šeimą ir bendrai gintųsi nuo tironų-užpuolikų.

Kovotojas už Negrų Laisvę, Darbo Žmonių Draugas

Visą savo gyvenimą Jeffersonas reikalavo panaikint negrų vergiją ir sulygint jų teises su baltųjų. Dar kaipo jaunas Virginijos kolonijos seimelio atstovas, jis siūlė suteikti negrams tūlas pilietines teises. Jo siūlymas buvo atmestas.

Jau į Nepriklausomybės Deklaraciją Jeffersonas įrašė punktą prieš vergiją. Antrasis Kontinentalis Kongresas išbraukė šį punktą.

Tai Jeffersono pastangomis buvo pervarytas kongrese tarimas, kad po 1800 m. neturi būti jokios vergijos Šiaurvakarinėje Jungtinių Valstijų srityje.

1808 m. Jeffersonas kaipo prezidentas ragino sustabdyt prekybą vergais, ištraukt "Jungtinių Valstijų piliečius iš žmogaus teisių laužymo, kuris buvo taip ilgai praktikuojamas ant nekaltų Afrikos gyventojų ir kurį uždrausti senai troško mūsų šalies dora, garbė ir geriausi jos reikalai."

Anot Jeffersono, tai matydamas vergiją, jis net drebėdavo, "atsimindamas, jog Dievas yra teisingas." Jis pranašavo, kad ilgainiui vergija bus nugriauta, jei ne dorinėmis ir proto jėgomis, tai kruvinomis priemonėmis. Ir Columbijos Universiteto istorijos profesorius Allan Nevins dėl to rašo:

"Jeigu Jeffersono siūlymai palaipsniui išlaisvint negrus būtų pavykę, tai gal būtų išvengta Civilio Karo," per kurį, galu gale, kruvinais būdais tapo panaikinta vergija.

Jeffersonas atjautė ne tik negrus vergus, bet ir baltuosius vargšus. Lankydamasis Europoj, jis rašė laiškus, jog tenaitinis darbininkų skurdas slėgia jo dvasią. Francijoj jis eidavo į valstiečių bakužes pasikalbėti apie jų būklę, pažiūrėdavo, ką jie verdasi valgyti, ir sėstelėdavo ant jų lovų, tirdamas, ar jos tinka poilsiui. Paryžiaus parkuose jis kalbėdavosi su namų tarnaitėmis, kad sužinot, ką joms gyvenimas reiškia. Taip daryt jis patardavo ir savo draugams politikams.

"Visi darbo vaisiai turi priklausyti darbininkams," tvirtindavo Jeffersonas.

Jis kovojo už ateivių teises, prieš Aukščiausiojo Teismo sauvalią ir neigė jo teisėjus, kurie elgėsi tartum nekarūnuoti karaliai.

Kaipo proto laisvintojas nuo bažnytininkų, Jeffersonas pirmutinis siūlė įsteigti bendrąsias pasauliečių (svietiškas) mokyklas, kurios būtų visiem piliečiam bendrai palaikomos valstybės lėšomis.

Ir Jeffersono dvasia labiau negu bet kurio kito iš Amerikos respublikos tėvų dvelkia geriausiuose Jungtinių Valstijų prezidentuose nuo Lincolno iki Roosevelto.

Pirmieji Jeffersono Žingsniai

Tomas Jeffersonas, gimęs 1743 m. Virginijos kolonijoj, buvo sūnus stamboko žemvaldžio, bet stipraus demokrato. 17 metų sulaukęs, jis įstojo į William and Mary Kolegiją, kurioje mokėsi dvejus metus. Kaipo studentas, Jeffersonas parodė gabumus gamtos moksluose, literatūroj, svetimose kalbose ir matematikoj. Paskui jis tapo advokatu ir turėjo gero pasisekimo; bet neužilgo Jeffersonas apleido advokatūrą, atsiduodamas politinei kovai dėlei Amerikos nepriklausomybės ir demokratijos.

1769 m. jis tapo išrinktas į Virginijos kolonijos seimelį, ir vienas iš pirmutinių jo veiksmų čia buvo sumanymas duoti kai kurių pilietinių teisių negrams vergams ir palaipsniui juos laisvinti.

Jeffersonas buvo išrinktas į antrą ir trečią Amerikos kolonijų Kontinentalį Kongresą, 1775 ir 1776 m. Philadelphijoj. Antrasis Kont. Kongresas paskyrė Jeffersoną į komisiją Nepriklausomybės Pareiškimui pagaminti todėl, kaip sako John Adams, kad Jeffersonas turėjo "garbę kaipo literatūros ir mokslo žinovas ir gabus rašytojas." Komisija pasirinko Jeffersoną savo pirmininku. Jis ir parašė Nepriklausomybės Pareiškimą tik su kai kuriais antraeiliais Franklino ir Johno Adamso pataisymais.

Grįžęs Virginijon, jis darbavosi pagamint jai tinkamą demokratinę konstituciją. Paskui Jeffersonas buvo išrinktas Virginijos gubernatorium, o 1783 m. į Jungtinių Valstijų Kongresą.

1785 m. Jeffersonas tapo Jungtinių Valstijų atstovu Francijai, kur matė ir Francūzų Revoliucijos išsiveržimą. Nuo 1790 metų jis tarnavo kaip Jurgio Washingtono valstybės sekretorius. Jeffersonas buvo žymiausias respublikiečių (paskui demokratų) partijos vadas, kai kiti prezidento Washingtono kabineto nariai buvo federalistai. 1794 m. jis buvo laikinai pasitraukęs iš valdiško, bet ne iš politinio gyvenimo. Nes jis metėsi į naują kovą — gelbėti Amerikos demokratiją nuo naminių priešų-federalistų.

Didžioji Jeffersono Kova Prie Federalistus, už Respublikos Gyvybę

Tai buvo nepaprastai sunki, įveržta ir ilga kova, kaip ir antras, visuomeninis karas Amerikos laisvei atsteigti ir jos nepriklausomybei apginti.

Visų pirma, todėl, susipažinkime su pavojingais ir galingais priešais-federalistais, kuriuos Jeffersonas ir jo sandarbininkai turėjo parblokšti, kad užtikrinti gyvybę demokratinei Amerikos respublikai.

Federalistai buvo bankininkų, pirklių kapitalistų ir didžiųjų žemės savininkų partija, vadovaujama aristokrato Aleksandro Hamiltono. Jie palaikė glaudžius ryšius su Anglijos kapitalu, kuris davė jiem gausių paskolų-kreditų ir kitų biznio lengvatų.

Prie federalistų buvo prisišlieję ir ponai **toriai,** kurie rėmė Angliją tuo laiku, kai Amerikos patrijotai per septynerius metus krauju ir prakaitu kovojo už savo krašto nepriklausomybę nuo Anglijos.

Ko Federalistai Norėjo?

Federalistai stengėsi patys vieni viešpataut, atimant liaudžiai politines ir demokratines teises. Jie baisiai neapkentė Francijos Revoliucijos, prasidėjusios 1789 metais.

Federalistai pritarė Anglijos karui prieš Franciją 1793 m. Jie spjovė ant to, jog Francija taip daug padėjo Amerikai laimėt revoliucinį karą prieš Angliją. Federalistai flirtavo su Anglija, nepaisant, kad anglų valdžia vėl pradėjo ieškot priekabių prieš Jungtines Valstijas.

Hamiltonas su savo federalistais tiksliai stengėsi įtraukt šį kraštą į karą prieš Franciją ir padėt anglam sumušt francūzus. Federalistam buvo visai pakeliui, kad Anglija mėgino išprovokuot amerikiečius karan prieš Franciją.

Federalistai taip toli atgal nuėjo, kad viešai pradėjo neigti pačią Amerikos respublikinę santvarką, garbino monarchiją ir faktinai piršo įvest karaliaus valdžią Jungtinėse Valstijose. Iš esmės hamiltoniečiai-federalistai ir buvo monarchistai, respublikos priešai.

Tačiaus jie, apgaudinėdami minias, dėjosi respublikos gelbėtojais ir savo laikraščiuose, viešuose susirinkimuose, kongrese ir visuose kampuose plūdo Jeffersoną ir jo demokratus, apšaukdami juos anarchistais, "Francijos apmokamais agentais," doriniais supuvėliais, religijos ir šeimos priešais, jakobiniečiais (reiškia, kairiaisiais Francijos revoliucijonieriais).

Hamiltono federalistai gąsdino Amerikos minias, kad, girdi, tie Jeffersono ir jo draugų vadovaujami "raudonieji respublikiečiai" sukilsią, sudeginsią visas bažnyčias, atimsią iš amerikiečių žmonas ir dukteris ir visiem vyram lygiomis padalinsią, užgrobsią visą jų nuosavybę, įvesią govėdų teroro viešpatavimą, maišatį ir kitokias baisenybes ir taip, girdi, sunaikinsią šią šalį.

Tokiais šmeižtais, riksmais ir melais laikinai pavyko federalistams taip nugąsdint daugelį ir beturčių, gerų, bet tamsių žmonių, kad po Washingtono buvo išrinktas prezidentu federalistas John Adams 1796 metais.

Jeffersonas, daugiausia po Adamso gavęs balsų,tapo vice-prezidentu, pagal tuometines rinkimų taisykles.

Jeffersono Išvystyta Masinė Kova

Kongrese vyravo federalistai, "parsidavėlių šaika," kaip juos vadindavo Jeffersonas. Išnaudotojai pirkte pirko iš jų įstatymus savo pelnui ir galiai prieš dauguomenę. Jie nuolat dergė respublikinę Franciją ir papėdžiavo Anglijai, kuri rengėsi iš naujo užpulti Ameriką. Jeffersonas ir jo draugai gynė liaudies reikalus ir rėmė revoliucinę Francijos vyriausybę. Jis sakė, kad Francija su savo laisvės, lygybės ir brolybės obalsiais kovoja už tas pačias idėjas, už kurias amerikiečiai kariavo prieš Angliją.

Jeffersonas teigė, jog Francijos Respublika yra natūralė Amerikos sąjunginkė, kuriai turime padėt atsilaikyt prieš Anglijos karalių. Nes jeigu Anglija išvien su kitomis karalijomis sumuštų Franciją, tuomet šturmuotų Jungtines Valstijas.

Akivaizdoje gręsiančios respublikai pragaišties, Jeffersonas metėsi mobilizuoti minias prieš atgaleivius. Tuo tikslu jis su Madisonu įsteigė laikraštį "National Gazette," pats rinko jam skaitytojus ir ragino savo bendrus laikraštį platint. Miestuose ir miesteliuose jis su savo draugais suorganizavo ištisą tinklą Demokratinių Draugijų bei kliubų; į tas draugijas sutraukė didelį skaičių dailidžių, šiaučių, spaustuvių darbininkų, mechanikų, farmerių, profesionalų — daugiausiai gydytojų ir advokatų ir demokratinių žmonių iš smulkiosios buržuazijos. Per laikraštį, per brošiūras ir lapelius ir per tas draugijas šimtai tūkstančių piliečių buvo supažindinta su grumojusiais šaliai pavojais ir sumobilizuota balsuot rinkimuose tik už respublikai ir laisvei ištikimus žmones.

Teroro Įstatymai

Dėl tokios jeffersoniečių veiklos visiškai pašėlo reakciniai gaivalai Kongrese ir 1798 metais išleido žiauriuosius Įstatymus prieš Ateivius ir Maištininkus, kad teroru sunaikint demokratinį judėjimą, vadovaujamą Jeffersono, Madisono, Clintono ir kitų. Vien tik už federalistų valdžios pakritikavimą tie įstatymai skyrė dvejus metus kalėjimo ir $2,000 piniginės baudos. Demokratiniai redaktoriai, spaustuvininkai ir kalbėtojai buvo akių plotu areštuojami, susirinkimai ardomi; suimta net kongresmanas M. Lyons. Federalistų suburtos govėdos užpuldinėjo ir daužė demokratines spaustuves; mušė, žalojo kiekvieną žinomą federalistų priešininką.

Ateiviai buvo aklai persekiojami ir suvaržyti kaip kokie kaliniai. O kai kurie federalistai reikalavo net visai atimt sveturgimiams teisę įsipilietint.

"1800 Metų Revoliucijos" Laimėjimas

Artėjant 1800 metų prezidentiniams rinkimams, federalistai, turėdami valdžios vadeles savo rankose ir po tokio teroro prieš demokratines jėgas, tikrai tikėjosi laimėti, bet prakišo. Prezidentu tapo išrinktas Jeffersonas. Laimėjo demokratinės minios. O tai buvo toks svarbus laimėjimas, kad Jeffersonas tuos rinkimus vadino *"mūsų 1800 metų revoliucija."*

Sąmokslai prieš Respubliką

Bet vidujiniai priešai, tų laikų penktakoloniečiai, buvo dar pusėtinai stiprūs ir labai pavojingi. Juk vice-prezidentu tapo išrinktas išdavikas - sąmokslininkas Aaron Burr, kaipo daugiausiai po Jeffersono gavęs balsų.

Burr buvo padaręs sąmokslą ginkluotu sukilimu nugriauti respublikos valdžią arba atplėšti pietiniai-vakarinę Jungtinių Valstijų dalį ir įsteigti ten sau atskirą valstybę.

Naujojoj Anglijoj veikė kita sąmokslininkų bendrija, "Essex Junta," kuri stengėsi atskelt Massachusetts ir aplinkines valstijas nuo Jungtinių Valstijų Respublikos. Tokiuose sąmokslouse dalyvavo visa eilė paskilbusių reakcinių politikų, kaip kad G. Cabot, Gouv. Morris ir kt.

Prezidentas Jeffersonas tuojau ėmė ardyti tuos sąmokslininkų lizdus, o kai paskui tapo išrinktas antrai prezidento tarnybai, jis areštavo ir patį Burrą kaip šalies išdaviką.

Tokiu būdu Jeffersonas laimėjo antrą, lemiamąjį mūšį ir apgynė savo krašto laisvę, nepriklausomybę ir čielybę. O tas pergales jis laimėjo todėl, kad atstovavo tikruosius liaudies reikalus, pasitikėjo minių jėgomis ir mokėjo jas mobilizuoti.

Tarptautinis Demokratas

Ne tik amerikinis, bet ir tarptautinis demokratas, Jeffersonas sakė:

"Tautų teisė savarankiškai valdytis tai yra vadovaujamoji mano žvaigždė." Jis džiaugėsi, kad rusai sumušė užpuoliką Napoleoną, tautų vergėją.

Nors tuo laiku Anglija vėl buvo užpuolus Jungtines Valstijas, vis tiek Jeffersonas pageidavo, kad anglai atremtų Napoleoną, "net jeigu dėl to ir ilgiau turėtų nusitęst mūsų karas su Anglija."

Jeffersonas suprato, kad jeigu Napoleonas būtų nukariavęs Rusiją ir Angliją, tai būtų gręsęs pavojum Amerikai.

Jeffersonas stojo už Amerikos sąjungą su visomis pažangiomis, taikiomis šalimis, matydamas tame apsaugą pačiom Jungtinėm Valstijom. Jis jau tada įžiūrėjo bendrus Amerikos reikalus su Rusija ir 1809 m. rašė: "Abidvi šios šalys pamatiniai yra taikios, ir mes turime bendro reikalo taikai palaikyti."

Tokius tarptautinės politikos dėsnius Jeffersonas skelbė pirm pusantro šimtmečio, bet jie ir šiandien tinka Jungtinių Tautų kovoje prieš fašistų Aši, tuos užpuolikus-vergėjus.

V. T.

WILKES-BARRE, PA.

Iš LLD 43 Kuopos Susirinkimo

Susirinkimas įvyko balandžio 4 dieną. Narių atsilankė mažai, nežinia, dėl kokios priežasties. Pasirodo, kad mūsų nariai nesirūpina savo organizacijos susirinkimais. Tai blogas dalykas. Bet vienok šiame susirinkime tapo nutarta gerų dalykų. Paaukota $10 Amerikos Raudonajam Kryžiui ir $10 Sovietų medikalei pagalbai. Tai buvo auka iš pereito kuopos parengimo "Pusseserė Salomėja" pelno. Kuopa vėl nutarė surengti silkių vakarienę, kurios pelnas bus skiriamas tiems patiems reikalams.

Ta silkių vakarienė įvyks balandžio 18 dieną, Lietuvių Progresyvių svetainėje, 325 E. Market St.

Gerbiami lietuviai ir lietuvaitės, kaip vietiniai, taip apylinkės, yra kviečiami dalyvauti šiame parengime. Mums yra žinoma ir matoma, kad kitos kolonijos smarkiai darbuojasi ir dideliai remia demokratiškas šalis prieš užpuolikus. Tai ir mes negalime ramiai miegoti ir laukti, kad kiti iškovotų už mus. Mes turime nors kiek prisidėti ir pagelbėti mūsų kovotojams, kurie kovoja prieš fašizmą. Turime prisidėti nors su aukom. Jūsų atsilankymas į šį parengimą bus labai naudingas. Praleisite linksmai laiką ir paremsite taip svarbų reikalą.

Įžanga į parengimą visiems veltui. Prasidės 4 val. po pietų.

Svečias iš Kariuomenės

Draugės Radzevičienės sūnus yra parvykęs iš kariuomenės ant 10 dienų. Jis tarnauja South Carolinoj armijos tankų skyriuje. Yra įstojęs liuosnoriai. Jis įstojo ne tik karo laiku, bet pilnai tarnystei. Jeigu karas baigtųsi ir greitu laiku, jisai turėtų išbūti kariuomenėje pilną laiką.

Jaunuolis Radzevičius yra labai patenkintas tarnyba. Dar tik aštuoni mėnesiai, kaip kariuomenėje, ale jau pakilęs pora laipsnių ir tikisi, kai kitą kartą parvyks pasisvečiuoti, bus dar vienu laipsniu pakeltas.

Šeimininkė.

MAINE VALSTIJOS ŽINIOS

$2,500 Atidavė už Du Doleriu. —Briedžiai Gimdė ant Geležinkelio ir Žuvo

Ansone slovakas F. Fencek, krauna malkas iš troko savo kieme. Du svetimi vyrai prisiartino ir vienas prabilo: "Ar jūs slavas?" "Taip," atsakė Frankis. Antras vėl pridūrė: "Tai ir mes slovakai. Tur būt, puiki laimė suvedė mus į krūvą it brolius."

Na ir taip skubiai šoko į talką abudu prie rąstų iškrovimo iš vežimo ir taip stebėtinai greit darbą užbaigė, kad Frankis, kaipo pavyzdingus talkininkus, pakvietė į stubą ir jo žmona pagamino pietus, dar ir išsigerti davė. Tuomet "svečiai" ėmė pasakoti apie slovakų kytrumą ir puikybę... Dar pradėjo klausinėti, kiek Frankis uždirba ir ar pulką vaikų turi; kiek į banką pinigų gali padėti į mėnesį, ir t.t. Tada malkų savininkas linksmai atsakydamas dar ir banko knygutę parodė su $2,-500.

Po tam "svečiai" išsivedė F. ant "špaciero" pavaikščioti. Ve čia, vėl sutiko "sportišką ponąˮ, kuris sakė, kad jo tėvas čia gimęs ir kontraktorium buvęs Chicagoje, ir mirdamas palikęs 75,000 dol. dėl šio miestelio gyventojų. Tik bėda, kad jis nežinąs tų žmonių.

Tuomet minėti "svečiai" tuoj perstatė Frankį, kaipo seną ir "spravedlyvą" Ansono gyventoją. Pagaliau "turčius" sakė šiaip: "Gal tamsta padalinsi mano tėvo paliktus pinigus miestiečiams?"

Čia Franas, su šypsa paskendęs linksmybėj, sušuko: "Taip, ponas, aš parysiu!"

Dar vėl "ponas" pridūrė taip: "Nėra galima duoti tokią krūvą pinigų tokiam, kuris negali parodyti savų apie tris tūkstančius..." Vėl "svečiai" staigiai kirto: "Jis gali parodyti 2,500 dolerių..." Tada liepė Frankį eiti į banką ir atnešti pinigus.

Slavas taip ir padarė. Tuomet visi keturi nuvažiavo miškan ir poniškas žulikas paėmė iš Frankio $2,500 ir "$75,-000" ir taip sykiu "įdėjo" į baksą ir užrakino, sakydamas: "Dabar grįžk namo ir po vakarienės atidaryk šį 'banką'..."

Po tų ceremonijų slovakas atsisveikinęs su trim apgavikais ir su savo sunkiai pelnytais pinigais — vyko atgal. Tik be "svečių"... Manydamas už 70,000 dol. statyti bažnyčią. Mat, čia slavai ir francūzai sklepe meldžiasi. O $5,-000 pragerti... Vienok, atidaręs baksą, rado tik pundą laikraščių, sukarpytų į kavalkus, panašius į dolerines bumaškas ir iš abiejų pusių po tikrą dolerį. Vadinasi, už du doleriu atidavė 2,500 dolerių!

Pagaliaus aš paklausiau jo: Kam taip mėtote savo grašius dėl latrų? Patylėjęs, verkdamas atsakė taip. Mat, aš mislijau gerą dėl bažnyčios, bet dievas ant šuns uodegos nunešė pinigus ir puikią mintį...

Visokio kalibro monelninkų yra, tad reikia saugotis.

-:- -:- -:-

Iš Madison Dėdės Samo kariuomenėj tarnauja 352 kariai ir 3 iš jų jau žuvę. Iš Anson yra armijoj 108 jaunuoliai. Iš North Anson apie 60 ir du dingę. No. Starks tik 16 karių. Iš Embden vos 13 vyrukų. Iš New Portland 77 kariškiai. Tai už laisvę kariautojai prieš barbarizmą, Hitlerio bei Mikados niekšybę... Beja, vienas karys, J. L., tarp kitko, rašo laiške: Čia yra jau virš savaitės tikrų rusų kazokų. Tai velniškai miklūs ir puikiai išrodo rusiškuose čebatuose ir mundieroje...

-:- -:- -:-

Bal. 1, tarpe Oakland ir No. Belgrade traukinys užmušė du didelius briedžius: karvę ir bulių. Šalia briedienės ir mažiukas briedukas buvo, tik gimęs, negyvas. Jautis briedis da buvo gyvas, tik kojos skaudžiai sužalotos, paeiti negali... Sakoma, mėsa bus atiduota dėl valdiškos pagalbinės įstaigos...

Asmuo man sakė: Gal briedė apsibriedžiavo ant geležinkelio. Briedis jai gelbėjo ir traukinio šviesos apakinti žuvo... Gal gyvulys sirgo gimdymo liga ir negalėjo pasikelti?

New Portland apylinkėje ūkininkavo L. Kovalski, sakoma, vokiškas lenkas. Turėjo medžio dirbtuvėlę. Dar laikydavo daug vištų. Rudeniop subatomis ir nedėliomis pas jį visokie sportai vykdavo tų vištų šaudyti. Iš tokio šaudymo jis gerai pelnydavo...

Tūli pasakoja, būk jis užsiimdavęs šnipinėjimu dė nacių. Lietuvaitė L. S., ten dirbus, sakė, kad L. K. iš nakties dingo it kamparas butelyje. Visi drabužiai liko ūkyje... Jau keletas mėnesių kai jo nėra... Kur jis?

Čia šią žiemą per daug stirnų yra, net po 10 būryje bėgioja. Tarpe Solon ir Bingham miestų viena stirna tokia balta buvo būryje. Starks irgi stirnom apgultas.

Kitą sykį parašysiu apie meškas ir vilkus nuotikių.

Jauna Mergaitė.

Binghamton, N. Y.

United Shoe Workers Unija, CIO, gali pasidžiaugti, kad ji laimėjo derybas ir naują kontraktą darbininkams Truitt Shoe kompanijos dirbtuvėje. Tokį pranešimą padarė unijos Lokalo 141 prezidentas Verna Young. Unija pusėtinai laimėjo. Kompanija sutiko įvesti šimto procentų unijines sąlygas. O tas reiškia, kad tiktai unijistai galės toje dirbtuvėje dirbti. Darbininkai gaus dar penkias apmokamas šventes. Visi ginčai bus rišami arbitracijos keliu. Taipgi darbininkai gauna 10 nuoš. algų pakėlimą.

Dabar šita sutartis turi eiti į War Labor Board dėl užgyrimo. Tikimasi, jog užgyrimas bus gautas.

Fairbanks Valve kompanija ilgai neįsileido unijos į savo dirbtuvę. Pagaliau buvo priversta per National Labor Relations Board leisti darbininkams nusibalsuoti. Ir paskėmės tokios, kad didelėje daugumoje darbininkai balsavo už uniją. Ant baloto buvo dvi unijos—viena CIO, kita Federacijos. CIO unija United Electrical, Radio and Machine Workers laimėjo dviejuose departmentuose, o Federacijos unija vienam, būtent liejykloje.

Koresp.

Naciai Negavo nė Bačkos Maikopo Žibalo

Maskva. — Sovietų inžinieriai ir darbininkai daro naujus gręžimus traukt žibalą iš Maikopo ir Malgobeko gilių versmių.

Vejami iš ten naciai, taip sugadino buvusius pragręžimus, kad pasirodė lengviau iš naujo gręžti, negu anuos panaujinti.

Vokiečiai buvo atsigabenę būrius savo inžinierių ir technikų išnaudot Maikopo ir Malgobeko žibalą, bet per pusę metų jie ten negavo nė vienos statinės žibalo. Nes ką tik hitlerininkai padarydavo, tai buvusieji sovietiniai žibalo darbininkai ir partizanai naktimis suardydavo bei sugadindavo. Vokiečiai išleido kelis milionus markių tam darbui, kuris nedavė jiem nė mažiausios naudos.

ŽINIŲ APŽVALGA

Vyrai ir Reikmenys Tunisijoj

Galima sakyti, kad viskas Tunisijoj eina gana gerai. Generolo Montgomery pulkai yra veteranai karo dykumose, mūsų kareiviams pradžioje buvo labai sunku, bet po įveikimo vasario mėnesį, jie greitai išmoko ir grįžo atgauti visą nuo jų atimtą žemę ir dar daugiau. Oficieriai, grįžę iš Tunisijos, praneša, kad ne tik mūsų vyrai, bet ir karo reikmenys puikiai išsilaiko. Mūsų M-4 tankas yra kuo puikiausias veiksmuose. Vokiečiai turėjo didesnį, bet jis buvo keblesnis ir negreitas. Mūsų lėktuvai geri, taipgi — ypač Skraidančios Tvirtovės. P-40 visada pasekmingas dykumų kautynėse, bet praeitais metais nebuvo toks geras Pacifiko veiksmuose, jis puikus Egipte ir Tunisijoj.

Jungt. Tautų Jūreiviai

Tarp-alijantų vajuje dalyvauja britai, amerikiečiai, francūzai, kurie seka Giraud, ir francūzai, kurie remia De Gaulle, ir dar vyrai tuzino kitų tautų — norvegų, olandų, graikų, Lotynų Amerikos. Šie vyrai tarnyboje, kuri visiškai negarsinama, pavojun išstato gyvybes, bet negali kirsti atgal—tai Jungt Tautų Prekybos Laivyno vyrai. Be šių vyrų negalėtume išlošti visuotiną karą.

Jų frontas baisiai neramus, kai kuriais laikais daug blogesnis, negu kitais, bet praėjęs kovo mėnesis buvo blogas submarinų nuskandinimams. Ne blogesnis už kelius mėnesius praeitų metų, bet gana blogas. Detalių negalima išduoti, nes priešas jų pageidauja. Nors daug laivų buvo nuskandinta, bet milžiniškas skaičius laivų, su karo reikmenimis, saugiai pasiekė paskirtas vietas. Vokiečiai, nelaisvėn paimti Tunisijoj, buvo nustebinti, kada matė Amerikos armijos milžinišką reikmenų kiekį. Jie sakė, kad jų radijas pasakė jiems, kad tas viskas buvo nuskandinta.

Kova Prieš Aukštas Kainas

Dabar, algos ir kainos liečia kiekvieną asmenį, kiekvieną žmonių klasę. Vetuodamas Bankhead Bilių, prezidentas pranešime pareiškė — "Dabar mes visi — ūkininkai, darbininkai, prižiūrėtojai ir indėlininkai — turime suprasti, kad mes negalime pagerinti gyvenimo sąlygas totalinio karo laiku. Iš kitos pusės, mes turime pasiaukoti ligi karo pabaigos. Bado nekęsime. Mums visiems bus pakankamai, jeigu tik visi bandys perdaug neturėti. Ir prezidentas pabrėžė, kad mes tik pradedame jausti totalinio karo baisias pasekmes. Vyrai, kurie lig šiol buvo linksmi ir patenkinti, turi apleisti savo šeimas, palikti gerai apmokamus darbus ir stoti į kariuomenę už $600 per metus, ir tik su mažu paskyrimu dėl jų užlaikomųjų žmonų ir vaikų. Mes, kurie liekame civiliniame gyvenime, produkuoti maisto ir reikmenų jiems, ir vis mažesnį kiekį sau, neturime tarp savęs ginčytis pastangoj pagerinti arba net laikyti savo pozicijas."

Gal tą supranta mūsų jaunuoliai Tunisijoj arba Naujojoj Gvinejoj. Bet gal daug žmonių čionai namie irgi tą supras.

Elmer Davis, Direktorius
Office of War Information.

Washington. — Žuvo 40 jūrininkų su prekiniu Amerikos laivu, kurį fašistų submarinas nuskandino arti Amerikos.

Maskva. — Smarkėja nacių pasipriešinimai ore prieš Sovietus.

Anglų Lakūnai vėl Bombardavo Ruhr Miestus

London. — Lengvieji Anglijos bombanešiai ir lėktuvai kovotojai praeitą penktadienį dienos laiku atakavo vokiečių traukinius ir tūlus punktus Francijoj, o sekančią naktį didieji anglų bombanešiai bombardavo Cologne, Duisburgą ir kitus karinės pramonės miestus Ruhr krašte, vakarinėje Vokietijoje, kur metė bombas sveriančias net po keturis tonus.

Anglai nušovė žemyn keturis nacių lėktuvus, neprarasdami nė vieno iš savo pusės.

Palyginti nedidelė fabrikinė Ruhr sritis yra apstatyta bent trimis tūkstančiais vokiečių priešlėktuvinių kanuolių, kaip teigia Anglijos lakūnai.

RAPORTAS JUMS

ir daugiau kaip 2,500,000 kostumerių Consolidated Edison Systemos

PER ŠIUOS METUS Consolidated Edison System Kompanijos teikė reikalingus aptarnavimus elektra, gesu ir garu daugiau kaip 7,000,000 gyventojų.

*

DAUGIAU ELEKTROS UŽ MAŽIAU PINIGŲ. Elektros vartojimas kariniams reikalams išlygino apribojimus kitose srityse kas liečia kilowatt-valandas, bet ne visai išlygino kas liečia dolerius. To pasėka 1942 m. buvo tokia, jog šios Systemos Kompanijos pardavė daugiau elektros negu kada pirmiau, bet už mažiau pinigų.

MAŽIAU ŽMONIŲ TEDIRBA. Šiandien 3,064 Consolidated Edison darbininkų - tarnautojų yra išėję karan. Ir mūsų tarnybos vėliava turi devynias auksines žvaigždes. Iki 1942 m. pabaigos vienas iš kiekvienų šešių pirmesniais metais mūsų samdytų tarnautojų apleido savo vietą—dauguma jų nuėjo į ginkluotą savo šalies tarnybą ar į karines pramones.

*

APTEMDYMAS. New Yorkas užsukinėjo savo šviesas 1942 m. aptemdymams, užtemdymų pratimam, kariniams apribojimams. Skaičiuojama, jog vien dėl šių priežasčių per metus mažiau parduota elektros 178 milionais kilowatt-valandų, arba prarasta mums $6,900,000 įplaukų.

IŠLAIDOS AUKŠTYN — Anglies ir žibalo kainos 1942 m. buvo aukštesnės negu 1941 m., kaip kad ir kitų reikalingų medžiagų kainos. Taip antai, anglis, kurią mes kūrenome elektrai dirbti, kainavo jau $5.45 tonui vietoj $5.21. Žibalas vandeniniam gesui vidutiniai kainavo 3.84 centus galionui vietoj 2.92 centų. Kūrui mes 1942 m. viso išleidome $35,200,000, o 1941 m. $32,-000,000.

ŽYMIEJI DALYKAI METINIAME MŪSŲ RAPORTE DALININKAMS

KAIP MUSŲ PINIGAI BUVO IŠLEISTI 1942 M.

Algomis išmokėta ..... (Įskaitant pensijas atsitarnavusiems)	$75,225,000
Medžiagos, reikmenys ir reikalingi bizniui vest patarnavimai, iš kitų pirkti ..... (Čia įskaitoma anglis dirbimui elektros, geso ir garo, taip pat žibalas ir tokie rekmenys, kaip įvairios vielos)	$66,400,000
Taksai—pinigai atidėti iš metų apyvartos palaikymui vietinės valstijinės ir federalės valdžios ..... (Taksai federalei valdžiai buvo $23,698,000; N. Y. Valstijai $8,565,000 ir miestui $32,064,000)	$64,327,000
Dalininkai (kurių pinigai išbudavojo šią nuosavybę) gavo nuošimčių už savo bonus ir dividendų už savo pirmaeilius ir paprastus šėrus ..... (Išmokėta paprastų šėrų savininkam $18,353,643; pirmaeilių šėrų—$10,921,325; bonų savininkams $17,-718,643)	$47,000,000*

Tai daugiausiai šiomis keturiomis srovėmis nuplaukė pinigai gauti per metų biznio apyvartą.

* Kadangi į šių kompanijų fabrikus yra įdėta daugiau kaip $1,250,000,000, tai $47,000,000 išmokėti dalininkams sudaro mažiau kaip 4 nuošimčius per metus.

PAJAMŲ APYSKAITA

	1942	1941
Operavimo įplaukos	$260,911,559	$261,267,545
Operavimo įplaukų atskaitymai	194,180,107	194,094,025
Operavimo įplaukos (pirm federalių taksų nuo įplaukų)	66,731,452	67,173,520
Kitos įplaukos ar nuostoliai	24,553	*149,419*
Bendros įplaukos (pirm federalių taksų nuo pajamų)	66,756,005	67,024,101
Įplaukų atskaitymai	18,426,481	18,078,190
Grynos įplaukos (pirm federalių taksų nuo pajamų)	48,329,524	48,945,911
Federaliam taksam nuo pajamų atidėta	16,840,000	15,025,000
Grynos įplaukos	31,489,524	33,920,911

Remkime Antrąją Karo Paskolą—"Jie Atiduoda Savo Gyvybes—Jūs Skolinat Savo Pinigus."

MŪSŲ TAKSAI turi ateit iš dolerių, kuriuos jūs mums sumokate. Praeitais metais 24½ centai iš kiekvieno Consolidated Edison gauto dolerio už gesą, elektrą ir garą buvo taksam išmokėta.

Mūsų taksai 1942 m. buvo $64,327,000. Iš tos sumos vien tik New Yorko Miestui teko $29,957,000 — užtektų Policijos Departmentą per penkis mėnesius užlaikyti arba Gaisininkų Departmentą beveik per 9 mėnesius, arba Miesto Parkus daugiau kaip per trejus metus užlaikyti.

*

ŽIBALAS KARUI. 1943 m. viena Consolidated Edison Systemos Kompanija, New Yorko Garo Korporacija, atšaukė 279 naujus kontraktus dėlei aptarnavimo garu daugiausiai todėl, jog nustota žibalas vartoti kūrui. Tatai šutaupys daugiau kaip 50,000,000 galionų kurenamojo žibalo per metus.

*

KAS MŪSŲ SAVININKAI? Jūs, jūsų draugai ir kaimynai. Consolidated Elison šėrus turi 136,119 vyrų ir moterų, bažnyčios, kolegijos, bankai, draudimo kompanijos, labdarybės ir valdiškos įstaigos. Vidutinis pirmaeilių šėrų savininkas turi 70 šėrų, vidutinis paprastų šėrų savininkas turi 110 tokių šėrų.

NAUJAS KARINIS KOSTUMERIS. Vienas aliumino fabrikas, ką tik pastatytas mūsų apylinkėje, kada jis pradės pilnai naudoti elektrą, tai bus didžiausias pavienis kostumeris iš visų, kokius tik turi bet kuri tokio aptarnavimo kompanija ištisoj šalyj.

*

ŠALUTINIAI PRODUKTAI KARUI. Dviejuose iš mūsų geso fabrikų mes atgriebiame žibalą dirbimui milžiniško daugio toluol'io — pamatinės TNT medžiagos — ir benzol'io orlaiviniam gazolinui ir dirbtinei gumai.

CONSOLIDATED EDISON SYSTEM COMPANIES
NEW YORK • QUEENS ELECTRIC LIGHT & POWER COMPANY • BROOKLYN EDISON COMPANY, INC. • WESTCHESTER LIGHTING COMPANY
THE YONKERS ELECTRIC LIGHT & POWER COMPANY • NEW YORK STEAM CORPORATION

SERVICE

Sovietų Oficialiai Pranešimai

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

amunicijos sandėlius ir nutildė penkias baterijas priešų kanuolių ir mortirų.

Į pietus nuo Balaklejos (stovinčios į pietus nuo Charkovo) įvyko atkaklių kautynių. Priešai pasmarkino spaudimą prieš mūsų kariuomenę, nežiūrint, kad jie nukentėjo nuostolių pirmesniuose mūšiuose.

Šį rytą vokiečiai metė į kautynes pulką savo pėstininkų, penkioliką tankų ir kelias motorizuotas kanuoles. Vokiečiai šioje fronto dalyje subūrė daugiau jėgų, lyginti su sovietinėmis jėgomis, ir tikėjosi užimt mūsų poziciją vienu smūgiu. Bet Sovietų kariuomenė per žiaurius mūšius padarė didžiulių nuostolių priešams ir privertė juos pasitraukt atgal.

Priešai darė ir daugiau atakų, bet jos taipgi nepavyko jiems. Per šias kautynes buvo sunaikinta septyni vokiečių tankai ir dvi motorizuotos kanuolės; užmušta 300 priešų.

Į pietus nuo Bielyj mūsų žvalgai per staigią ataką po trumpų kautynių užėmė vieną stipriai apdrūtintą aukštumą. Per kautynes durtuvais tapo nušluotas visas vokiečių garnizonas.

LONDON, bal. 12. — Papildomasis vidunaktinis Sovietų pranešimas:

Partizanai Ukrainoje atakavo vokiečius ties viena Dniepro upės prieplauka. Per įnirtusias kautynes sovietiniai patrijotai užmušė apie 200 vokiečių, pagrobė dvi kanuoles, aštuonis kulkasvaidžius, daug automatinių ir paprastų šautuvų, 650 kanuolinių šovinių, 15,000 kulkų šautuvams bei kulkasvaidžiams, taipgi kiekį granatų, minų ir kitų karo reikmenų.

Šie partizanai nuskandino Dniepro upėje tris priešų laivus, keturis karinius vokiečių E-laivukus, vieną motorinį laivuką ir penkias valtis.

Amerikos Oficialiai Pranešimai

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Vienas mažas žibalinis laivas sužalotas.

Jungtinės Valstijos prarado septynis lėktuvus.

Japonų Nuostoliai

Pagal naujesnius patikrinimus, priešų lėktuvų nuostoliai buvo šitokie:

25 japonų Zero lėktuvai kovotojai nušauti žemyn.

12 priešų bombanešių smigikų nušauta žemyn.

Matyta, kai dar du kiti priešų lėktuvai nežinia kokios rūšies nukrito į vandenį.

Išgelbėta penki lakūnai iš septynių amerikinių lėktuvų, kuriuos priešai nušovė žemyn.

Priešų Skelbimai Apie Talkininkų Oro Žygius

(Čia yra pranešimas iš priešų šaltinių ir gali būti jų propaganda.)

Berlyno radijas pasakojo, kad anglų ir amerikiečių lėktuvai praeitą savaitę užmušę 3,000, girdi, "civilių žmonių užimtuose kraštuose." Naciai skelbia, kad per tą savaitę jie sunaikinę daugiau kaip 100 talkininkų bombanešių Europoj.

(Niekas iš talkininkų nepatvirtina šių Berlyno skelbimų.)

Republikonai Bijo Ketvirtos Roosevelto Kandidatūros

Washington. — Republikonų partijos nacionalio komiteto pirmininkas H. E. Spangler atrašė laišką demokratų partijos nacionalio komiteto pirmininkui Fr. C. Walkeriui, ragindamas, kad demokratai nestatytų Rooseveltą kandidatu ketvirtai prezidento tarnybai; tuomet, sako, republikonai sutiktų vėliau laikyt savo suvažiavimą kandidatui į prezidentus nominuot, kaip kad pageidauja demokratų vadyba.

DAR SUNKIAI TEKSIĄ KOVOT TUNISIJOJ

Šiaur. Afrika. — Anglų generolas Alexander, antras po gen. Eisenhowerio vyriausias komandierius talkininkų kariuomenės Tunisijoj, įspėjo, kad reikės dar sunkiai kovoti, kol fašistų Ašis bus galutinai sutriuškinta tame krašte.

Maskva. — Sovietai atėmė iš nacių eilę apkasų į šiaurius nuo Charkovo.

Nušovė dar 31-ną Fašistų Orlaivį

Šiaur. Afrika, bal. 12. — Amerikos ir Anglijos lėktuvai Tunisijoj ir artimose srityse nušovė žemyn dar 31-ną vokiečių ir italų lėktuvą.

Per dvi dienas pirmiau talkininkų lakūnai sunaikino 85 Ašies orlaivius, tame skaičiuje 61-ną didžiulį oro transportą. Tie transporto lėktuvai nešė fašistam žibalą ir kitus karo reikmenis į Tunisiją.

Didžiulis Anglų Šuolis Pirmyn Tunisijoj

Šiaur. Afrika, bal. 12. — Aštuntoji anglų armija per dieną nužygiavo bent 100 mylių į šiaurius nuo savo užimto Sfaxo iki Soussė miesto, kuris jau taipgi užimtas.

JAPONIJA NUMATO KARO PABAIGĄ KITAMET

Japonijos ministeris pirmininkas Tojo per radiją pareiškė, jog ateinančiais metais japonai laimės karą arba prakiš. Tatai, girdi, priklausys nuo to, kiek Japonija pasigamins karinių reikmenų, lyginti su prarandamais savo laivais, lėktuvais ir kitais pabūklais.

Naciai Sušaudė Dar 115 Francūzų

Maskvos radija pranešė, jog Lyon kalėjime, Francijoj, sukilo politiniai kaliniai prieš nacius. Hitlerio žandarai po to sušaudė 115 francūzų.

Gal Tai Tyla Prieš Audrą Sovietų Fronte

Maskva, bal. 12. — Sovietų orlaiviai smigikai štūrmovikai įnirtusiai ir sekmingai atakuoja vokiečių geležinkelius, trokus su reikmenimis ir kariuomenę ir kitus priešų taikinius.

Vokiečiai padarė dar kelias atakas prieš raudonarmiečius stengdamiesi prasiveržt per šiauriniai-viduriną Doneco upės dalį.

Sovietiniai kovotojai atmetė atgal visas priešų atakas, padarė jiem stambių nuostolių ir viename sektoriuje atėmė iš hitlerininkų apkasus.

Gal Naciai Ruošiasi Vasaros Ofensyvui?

Bet visame ilgajame Sovietų - vokiečių fronte karo veiksmai šiuo tarpu yra atslūgę ir aptilę. Kariniai stebėtojai mena, kad tai gal būsianti tyla prieš audrą: gal naciai telkia ir ruošia didžiąsias savo jėgas vasariniam ofensyvui prieš Sovietų Sąjungą.

MacArthuro Lakūnai Nukirto 29 Japonų Lėktuvus

Australija, bal. 12. — Amerikiečiai ir australai lakūnai nušovė žemyn 29-nis iš pasirodžiusių 45-kių Japonijos lėktuvų, Naujosios Guinejos ir New Britain salų srityje.

Oficialis pranešimas teigia, kad amerikiečių ir australų nuostoliai buvo visai maži.

Tokio radijas pasakojo, kad japonai nukovę 900 anglų Burmoje ir laimėję kai kurias pozicijas.

Lawrence, Mass.

Lawrence ir Apylinkės Lietuviai, Kur Būsite Balandžio 25 Dieną?

Štai proga visiems pamatyti, kaip Smetona, buvęs Lietuvos diktatorius, bėga per beržyną į Berlyną pas Hitlerį. Pamatysite, kaip Lietuvos žmonės džiaugėsi nusikratę smetonizmo; pamatysite Lietuvos žmonių dideles demonstracijas, liaudies šokius. Taipgi bus rodoma filma, kaip Sovietai mušasi su vokiečiais naciais. Dar kita filma parodo įvairių Sovietų tautų liaudiškus šokius, didįjį kompozitorių Dmitrį Šostakovičių ir jo Septintosios Simfonijos muziką. Pamatysite amerikiečių mūšius su užpuolikais japonais—mūšius orlaivių ir laivų ant vandens. Taipgi bus parodyta graži filma iš čigonų gyvenimo miškuose, jų dainos, jų muzika ir šokiai. Dar bus parodyta spalvuota filma iš New Yorko parodos.

Tai visa bus parodyta balandžio 25 dieną, 3 val. po pietų, Rusų svetainėje. Tuos kalbinius paveikslus rodys brooklynietis J. Klimas. Jis tam tikslui čia specialiai atvyksta.

O šių filmų parodymą rengia Mass. Valstijos Lietuvių Komitetas dėl Nupirkimo Trijų Ambulansų. Ir visas parengimo pelnas eis tam tikslui.

Kviečiame visus dalyvauti.

S. Penkauskas.

Bridgeport, Conn.

Balandžio 3 d., M. ir O. Arisonų namuose, buvo surengta taip vadinama "Surprize Party" atžymėjimui draugų Arisonų 15-kos metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių. Susirinko jų artimiausi draugai ir sveikino draugų gražų šeimyninį gyvenimą perbėgusių penkiolikos metų.

Čia padėjo daugiausiai pastangų šios draugės: A. Pudimienė ir M. Valatkienė.

Tiesą pasakius, tokie pokiliai beveik būtų beverčiai, rodos, tik eikvojimas bereikalingai laiko, tačiau pažvelgus iš kitos pusės, atneša ir naudos. Ot, pažiūrėkime. Susirinkę visuomeniniai darbštūs ir sąžiningi draugai, niekur nesnaudžia. Taip ir šiame pokilyje buvo gražiai apkalbėti svarbūs šių dienų pasauliniai įvykiai bei kas link greitesnio karo laimėjimo sąjungininkų pusei. Tuojau nusitarta paaukauti Sovietų medikalei pagalbai. Štai aukotojų vardai.

Po $2: A. & P. Katinai, K. Kubilius, B. Bartkevičia.

Po $1: A. Jocis, J. Pudimas, J. J. Mockaitis, A. Jocienė, M. Valatkienė.

Po 50c: L. Mockaitienė, K. Gasuk. Ir M. Arison $5. Viso suaukauta $17. Iš tokio mažo būrelio, tai labai gerai. Turiu pasakyti, tai labai pavyzdingas darbas. Taigi, rengėjoms, visiems atsilankiusiems draugams ir draugėms, už gražų paaukavimą tokiam šventam darbui, dd Arisonų vardu nuoširdus ačiu.

Balandžio 4 d. įvyko labai svarbios prakalbos, Liet. svetainėje, 407 Lafayette St. šias prakalbas surengė ALDLD 63 kuopa. Kalbėtojum buvo drg. D. M. Šolomskas, Laisvės red. iš Brooklyno, N. Y. Prakalba buvo vienu atveju neperilgiausia, tačiau buvo gana svarbi ir įdomi. Žinoma, buvo daugiausiai paliesti karo klausimai. Taipgi kalbėtojas sveikai nurodė publikai, kodėl iki šiolei to taip demokratiškos žmonijos laukiamo antrojo fronto Europoje nėra, kas jo, to fronto, nebuvimo yra tikrais kaltininkais, ir t.t. Kalbėtojaus pristatymas publika buvo pilnai patenkinta.

Publikos prisirinko neperdaugiausia, nes čia žmonės dirba įvairiomis pakaitomis, tad sunku visiems atsilankyti į bilė kokį parengimą, taip ir į prakalbas.

Po prakalbų buvo rinktos aukos padengimui lėšų, o kas liks, tai dėl Sovietų kovotojų medikalei pagalbai. Aukavo šie draugai.

Po doleri: V. Navašinskas, M. Valatkienė, B. Bartkevičia, A. Jocis, A. Švegžda, B. Jusaitis, J. Jasiūnas, J. Šukaitis, J. Šilingas, A. Mureikienė.

Po 50c: J. Jasevičia, P. Einoris, J. Mureikiūtė, J. Mockaitis, M. Arison, ir J. Vaitiekūnas. Viso su smulkiais surinkta $16.70.

Drg. kalbėtojui, aukotojams ir visiems dalyviams tose prakalbose kuopos vardu širdingas ačiu.

Norėtųsi ir, aš manau, yra vietoje, padaryti pastabą tūlam korespondentui. Trumpas laikas atgal Maspethe (Brooklyne) buvo sulošta pora veikalų, būtent: "Teodolinda" ir "Vargšas Tadas." Aš patėmijau korespondento sužiniai ar nesužiniai padarytų nepageidaujamų klaidų. Jis rašo, kad šimtu procentų parengimas nusisekė ir kad pelno gražaus atliks. Bravo už tai ne vien rengėjams, bet podraug ir lošėjams. Turėtų būti, bet! Tikrenybėje taip nėra. Ten reporteris suminėjo lošėjus štai kaip: Klimas, Baranauskienė, Judžentas, Lazauskas ir Stankaitienė, ir dar pora, kurių vardų aš, sako, nežinau, ir dar magaryčioms prideda: Jie, lošėjai, atvažiavę iš Bridgeporto, tačiau jie visi yra brooklyniečiai. Čia, tai jau, drauguti, prasilenkėt su tiesa. Tie pora aktorių, kurių vardai korespondentui nežinomi, niekados nebuvo brooklyniečiai. Štai jų vardai: L. Mockaitienė, O. Arisonienė ir sufleris J. J. Mockaitis.

Gerbiamieji, man rodos, kad tokis netikslus parašymas, puldo veikėjų ūpą ir energiją. Kaip šios draugės — Mockaitienė ir Arisonienė, tai pirmaeilės lošėjos, gi Mockaitis, tai gabus ir sumanus sufleris, be kurio būtų gal ir tas parengimas ne toks pasekmingas buvęs. Na, ir tokiems energingiems veikėjams pasigailėta net ir jų vardus paminėti, kad jie ten buvo ir linksmino maspethiečius. Tai jau atrodo nekoks atsilyginimas. **Iš Lukaičių.**

Detroit, Mich.

Balandžio 6 dieną įvyko labai svarbus CIO Didžiojo Detroito ir Wayne pavieto tarybos susirinkimas. Susirinkimas buvo laikomas Hotel Statler.

Susirinkime buvo pasiūlyta rezoliucija per automobilistų unijos lokalą 155. Joje pasisakoma už pilniausį rėmimą Jungtinių Tautų kovoje prieš nacizmą-fašizmą. Rezoliucija sveikina Sovietų Sąjungos energingus žygius prieš penktosios kolonos niekšus, sušaudant Alter ir Ehrlich, kaipo Hitlerio agentus.

Prasidėjo smarkios diskusijos. Žinomas trockistas Emil Mazey paleido savo bjaurią burną prieš Sovietų Sąjungą. Bet kai atėjo balsavimas, tai už rezoliuciją balsavo didelė dauguma. Rezoliucija priimta proporcijoje dviem balsais prieš vieną!

Tas pats trockistas Mazey dar prieš susirinkimą padarė pareiškimą, kad jis pilnai remia John L. Lewiso poziciją, kuri, kaip žinoma, yra nukreipta prieš Roosevelto administraciją ir prieš Jungtinių Tautų karo pastangas. Tai šis elementas griežtai kalbėjo ir prieš minėtą Lokalo 155 rezoliuciją.

Už rezoliuciją kalbėjo visa eilė nuoširdžių delegatų. Pavyzdžiui, pasiėmęs balsą Jack Lawrensene, jūrininkų unijos vice-prezidentas, pasakė:

"Aš ėmiau balsą ir kalbu ne dėl apgynimo Sovietų Sąjungos. Aš kalbu už apgynimą Amerikos. Sovietų Sąjunga įrodė, kad jinai labai gerai gali save apsiginti. Šis užsipuolimas ant tos drąsiosios mūsų talkininkės, kuri kovoja ne tik už savo gyvybę, bet už gyvybę mūsų visų, — šitas užsipuolimas pastato į pavojų Ameriką ir jos ateitį."

Tarybos susirinkimas priėmė kitą politinę rezoliuciją, kurioje pilnai užgiriami Casablancos konferencijos nutarimai, kuriuos padarė bendram pasitarime Rooseveltas ir W. Churchillis.

Pat Quin, Tarybos prezidentas pasakė, kad šita trockistų-socialistų klika su Mazey pryšakyje, iš vakaro laikė kokusinį susirinkimą ir nutarė Tarybos mitingą išardyti. Bet jiems tas bjaurus tikslas nepavyko.

Šita Didžiojo Detroito ir Wayne pavieto CIO unijų taryba atstovauja 350,000 organizuotų darbininkų. Tai daugiausia automobilių pramonės darbininkai, kurie dabar dirba karo reikalams. **Rep.**

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

DETROIT, MICH.

Detroito Moterų Pažangos Kliubo susirinkimas įvyks ketvirtadienį, balandžio 15 d., 8 v. v., Draugijų Salėje, 4097 Porter St. Narės malonėkite visos dalyvauti. Taipgi manančios stoti į Pažangos Kliubą, ateikit be atidėliojimo ir įsirašykite. (86-88) **M. Ginaitienė,** sek.

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių Moterų Kliubo susirinkimas įvyks balandžio 15 d., 8 v. v., 735 Fairmount Ave. Narės, dalyvaukite visos, ir naujų narių atsiveskite. Kviečiamos ir ne narės ateiti ir išgirsti kas yra veikiama tarp mūsų. **P. Walant.**

ELIZABETH, N. J.

LDS 33 kuopos susirinkimas įvyks trečiadienį, balandžio 14 d., 8 v. v., LDP Kliube, 408 Court St. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Atsiveskite ir naujų narių, o svarbiausia už viską, tai nepamirškite užsimokėt duokles. **V. K. Sheralis.**
(86-88)

CLEVELAND, OHIO

Clevelando Lietuvių Namų Savininkų Vienybės susirinkimas įvyks 14 d. balandžio, 7:30 v. v., 6835 Superior Ave. Nariai prašomi dalyvauti, taipgi atsiveskite ir naujų narių. Yra svarbių dalykų aptarti. Kiekviename susirinkime dalyvauja advokatas, kuris patarnauja veltui. Mūsų Namų Vienybė buvo apmirus, dabar jau veiklesnė. Todėl prašome dalyvauti susirinkime. — M. K.

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
Juozas Levandauskas
Graborius—Undertaker
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N.Y.
NIGHT—HAvemeyer 8-1158
Tel. STagg 2-0783

Clement Vokietaitis
Lietuvis Advokatas
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRiangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7179

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN
Geral Patyrę Barberiai

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Ave.
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
Telefonas: HUmboldt 2-7964
530 Summer Avenue
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8.
Nėra valandų sekmadieniais.

Lietuvių Kūro Kompanija
Nelaukite iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto. Nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.
★ ★ ★
Mes taipgi aprūpinam aliejum tuos, kurie savo namuos turite Oil Burners. Kūro reikalu prašome kreiptis:
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N.. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

Naudokitės Gera Proga
Per sekančias 30 dienų, mes darome šį specialį pasiūlymą savo seniems ir naujiems pacijantams. Nepaisant didelio pakilimo kainų ant visų akiniam naudojamų medžiagų, mes vis dar patarnaujame už senas žemas kainas.
30 Dienų Nuolaida

Akiniai už $7.50
Atsilankę parodykite mums šį skelbimą ir mes duosime jums 10% nuolaidos. Kainos už vienos rūšies stiklus yra nustatytos taip žemos, kad pilnai patarnautume tik už $7.50.
STENGER & STENGER, Optometrists
394-398 Broadway Brooklyn, N. Y.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
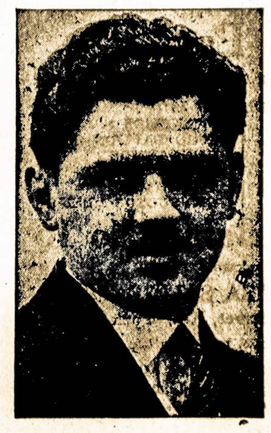
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
✣ ✣ ✣
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
✣ ✣ ✣
1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Telefonas Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Brooklyniečiai Parėmė Kanadiečių Liaudies Balsą

Ketvirtadienį, balandžio 8 d., įvyko Lietuvių Literatūros Draugijos 1-mos kuopos susirinkimas. Apkalbant savuosius reikalus, nepamiršo nei kitų. Sekretorė perskaitė laiškutį nuo kanadiečių laikraščio Liaudies Balso administracijos, kuri su LLD Centro pavelinimu, pasiuntė LLD kuopoms prašymus pasidarbuoti Liaudies Balsui sukėlime finansų ir gauti naujų prenumeratų, taipgi senas atnaujinti. Prisiuntė aukų rinkimo blankas ir senų skaitytojų sąrašą. Juos paėmė dd. G. K. ir P. Grabauskas.

Aukavo sekami po $1: J. E. Gužas, J. Dainius, K. Žemaitienė, V. Čepulis, G. Kuraitis, A. Bimba, G. Diržulaitis, A. Švegžda, W. Kardokas, M. Klimas, P. Šolomskas, J. Byronas, R. Židžiūnas, N. Pakalniškis, V. Tauras ir V. Rudaitis.

Kuris norite Liaudies Balsą atsinaujinti ar naujai užsirašyti, matykite G. Kuraitį arba galite pinigus palikti Laisvės raštinėj, su pažymėjimu, už ką.

Draugai, kurie jau prisidėjo prie sukėlimo finansinės paramos Liaudies Balsui, atliko gerą, draugišką darbininkų veikimo ir apšvietos skleidimo darbą. Kuriuos dar kas ar aš pakalbinsime, neatsisakykite būti taip geri, kaip aukščiau minėti draugai.

Jurgis Kuraitis.

Rengiama Antro Fronto Ir Kalinių Laisvinimo Paradas

Ateinantį šeštadienį, balandžio 17-tą, Harlemo penkios politinės partijos ir daugelis kitų organizacijų bendrai rengia paradą, kurio vyriausiais tikslais būsiąs reikalavimas tuojau atidaryti antrą frontą, duoti nepriklausomybę Puerto Rico kraštui ir išlaisvinti politinius kalinius Afrikoj.

Kalbėtojuose, tarpe kitų, tikisi turėti tarybininką kunigą Clayton Powell, kongresmaną Vito Marcantonio ir Hulan E. Jack, atstovą valstijos seimelyje iš 17-to Assembly Distrikto. Jie kalbės mitinge prie 110th St. ir 5th Ave., kuris įvyks tuojau po parado. Maršavime dalyvaus ir Lincolno Brigados veteranai.

Dalyvaujančiomis partijomis yra: republikonų, demokratų, darbiečių, komunistų ir portorikiečių nacionalistų.

S. M. Fitch, kritęs prieš ateinantį traukinį IRT, 33rd St. stotyje, tapo sužeistas, bet išliko gyvas.

OFICIALIAI ATIDARYTAS ANTROSIOS PASKOLOS--KARO BONŲ VAJUS

Balandžio 12-tą, New Yorke oficialiai pradėta kampanija sukėlimui antrosios karo paskolos, kurios nacionalė suma yra 13 bilionų dolerių. Vien tik paties New Yorko miesto su Bronxu kvota yra du bilionai ir du šimtu milionų.

Atidarymui kampanijos, sumobilizuota virš šimtas tūkstančių asmenų salesmanais karo bonų. Vajaus skelbimai pravedami ne vien tik spaudoje ir per radiją, bet net pieno buteliai išėjo su obalsiais už karo bonus. Subvių vagonuose ir gatvekariuose skelbiama tas pats, taipgi matoma iškabos ant daugelio vežimų, primenančių gyventojams jų pareigą.

Prie iždinės bildingo įtaisytas didžiulis termometras, ant kurio atžymės pasiektus laipsnius.

Nestenkinta vien reklama, bet imtasi ir praktiško darbo. Planuojama daugybė mitingų, kuriuose bus parduodama bonai. Pirmas toks mitingas suruošta pirmadienio vakarą, Carnegie Hall, kalbėtojais jame dalyvaujant Jungtinių Valstijų Iždinės sekretoriui Morgenthau, gubernatoriui Dewey, majorui LaGuardijai, taipgi CIO ir AFL prezidentams Murray ir Green, ir kitiems atstovingiems žmonėms.

Balandžio 13-tą vajaus vyriausis mitingas būsiąs kailiasiuvių distrikte, atvirame ore prie 29th St. ir 7th Ave., kur kalbės majoras LaGuardia ir tikimasi apie 20,000 darbininkų. Kailių industrija yra nusistačiusi sukelti $10,000,000 šiame vajuje.

Pradėjo Daily Worker Kampaniją

New Yorke prieš tūlą laiką buvo pravesta kampanija užrašinėjimo angliško darbininkų dienraščio Daily ir Sunday Workerio. Dabar atėjo laikas didžiumą bėgiu to vajaus užrašytų prenumeratų atnaujinti. Komunistai atėjo dienraščiui talkon, jie paskelbė ištisos savaitės koncentruotą vajų atnaujinimui to laikraščio. Vajus tęsis per savaitę, pradedant balandžio 13-ta.

SERGA

Sunkiai susirgo Ona Malinauskienė, brooklynietė. Jau keli mėnesiai kai ji nesijautė gerai, o dabar jau priversta gulėti lovoj ir būti po gydytojaus priežiūra. Ligonė yra ALDLD ir LDS narė, taipgi dienraščio Laisvės skaitytoja ir rėmėja. Prisidėjo prie jos ligos ir širdperša, nes šiomis dienomis išleido dukterį Eleną kariuomenėn.

Ligonė būtų dėkinga Brooklyno Moterų Apšvietos Kliubo narėms, kad ją aplankytų. Ne taip būtų nuobodu. Antrašas: 140—75th Street, Brooklyn, N. Y.

Linkime jai greit pasveikti.

L. B.

-:- -:- -:-

Pastarosiomis savaitėmis sunkiai sirgo Klimienė, žmona Antano Klimo, bet dabar jau kiek geriau. Randasi namie, 505 Ridgewood Ave.

Klimų, kaip ir didžiuma kitų, vaikus turinčių, šeima tiesioginiai paliesta karo, jų, regis, jau du sūnūs tarnauja kariuomenėj.

B.

"Laisveje" galima gauti Apsigynimo Bonai

Dar Daugiau Aukų Bazarui

Per M. Tenikaitienę, iš E. St. Louis, Ill., gauta sekamos aukos bazarui: A. Kupstas, $2. Po $1: J. Mikalauskas, J. J. Daujotas. Po 50c: L. Bukauskas, P. Rimkus, G. Bendix ir L. Burnis. Viso $6.

M. Tenikaitienė prisiuntė du gražius paduškom užvalkalus.

Įstojo Kariuomenėn

Balandžio 8 d., brooklynietė Elena Malinauskaitė (Mrs. Loges), išvyko į Fort Ogelthorpe, Georgia tarnauti Dėdės Samo kariuomenėje, moterų skyriuje, WAACS. Ji pasidavė liuosnoriai.

Elena pareiškė, kad ji nori kaip nors pagelbėti, kad greičiau karas eitų prie pabaigos ir kad greičiau galėtų parvykti mūsų broliai, vyrai, sužiedotiniai ir draugai. Jai tik vienas gailestis yra, tai palikti jos tėvelius, Antaną ir Oną Malinauskus ir brolį Vincą.

Visa Malinauskų šeima yra geri Laisvės patriotai ir skaitytojai, taipgi LDS nariai.

Nuo savęs linkiu Elenai geriausio pasisekimo Dėdės Samo tarnyboje!

Lillian B.

Boso Kūną Rado Auto Kapinyne

Charles Edward Butler, per ilgus metus dirbęs bosu Todd laivastatyklosc, Brooklyne, pereito sekmadienio popietį rastas negyvas senų automobilių kieme prie Utica Avenue ir Glenwood Road. Jį rado kiemo savininkas Morris Katzke. Kūnas buvo pridengtas auto sėdynėmis.

Nuvežus Kings County ligoninės lavoninėn, tyrinėtojai sakė, kad jis buvęs miręs jau ketverta valandų. Ten jis formaliai pažintas kaimyno William Swanson, kurį pasišaukus pagalbon Butlerienė, kada vyras šeštadienį negrįžęs iš darbo.

Menama, kad jis buvo užmuštas kur kitur ir tik kūnas atvežta ten išmesti. Jo artimieji pasakoja, kad jis žinomų priešų neturėjęs, tačiau užmuštas kokiu nors misteriškų tikslu, ne apiplėšimo.

Butleris gyveno 59-15 67th Ave., Ridgewoode.

Jei pirksi bonus — mums ir viso pasaulio žmonėms rytojus bus šviesus

Reikalauja Atnaujinti Kovą Prieš Diskriminaciją

Balandžio 11-tą įvykusioj rytinių valstijų negrų konferencijoj, Abisinų Bažnyčioj, New Yorke, nutarta darbuotis už atsteigimą prezidento Roosevelto buvusio įsteigto Fair Employment Practice Komiteto.

Konferencijoj buvo nurodyta, kad to komiteto darbas, pastangos nedaleisti diskriminacijos darbų davime, buvo žingsniu link prašalinimo diskriminacijos, jog komitetas turi būti atsteigtas ir duotas daugiau galios, kad galėtų pilnai įvykinti savo programą. Pasisakyta bėgiu 60 dienų surinkti milioną parašų už atsteigimą komiteto.

Konferencijoj dalyvavo virš 400 delegatų iš aštuonių valstijų, atstovaujant du milionus žmonių.

Kiti iš svarbiųjų tarimų buvo pasisakymas kovoti prieš balsavimo taksus ir prieš antidarbininkiškus bilius, ypatingai prieš Hobbs bilių, taipgi prieš Johnsono bilių. Nusitarta darbuotis už Marcantonio bilių HR 7, kurį priėmus būtų panaikinti balsavimo taksai, atimą balsą milionams negrų ir baltų biednuomenės pietinėse valstijose ir esą priežastimi tokių Hobbs'ų ir Dies'ų patekimo į kongresą.

Vartotojai Turi Patys Padėti Kontroliuoti Prekių Kainas

New Yorko miesto majoras LaGuardia atsišaukė į gyventojus patiems būti sargyboje kainų. Pastebėjus kokius netikslumus kainose ar mierose bei svoriuose majoras ragino tuojau pranešti Turgaviečių Departmentui.

Kainoms lubos, sakė jis, geras dalykas, "bet jeigu jų nėra prisilaikoma, jos tampa bevertėmis."

Šeši švaros Departmento darbininkai, važiavusieji toj mašinoj, kuri mirtinai suvažinėjo dvi moteris ir nesustojo, suspenduoti iš darbo.

Pagelbėkit savo tautai pirkdami bonus ir stampas

PRANEŠIMAS

BROOKLYNO MOTERŲ ATYDAI

Moterų Apšvietos Kliubo ir mezgėjų susirinkimas įvyks šio ketvirtadienio vakarą, balandžio 15-tą, 419 Lorimer St. Kviečiame ir ne nares. — Valdyba (87-89)

REIKALAVIMAI

Reikalingas vyras dirbti virtuvėje ir atlikti porterio pareigas. Gali atsišaukti pavienis arba vedęs. Kreipkitės pas: Twentieth Century Tavern, 52 Meserole Street, Brooklyn, N. Y. (85-90)

REIKALINGA VYRŲ

TOOLMAKERIŲ
PRIŽIŪRĖTOJŲ-MECHANIKŲ
(Maintainance)

Puiki proga karo industrijoj. Turi būti Amerikos piliečiai.

CARD-WELL
81 Prospect St., Brooklyn, N. Y.
(86-88)

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
Laidotuvių Direktorius

Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių.

VELTUI ŠERMENINĖ
(KOPLYČIA)

Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam

231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

CIO Rūpinasi ir Įstatymais

Brooklyno CIO šiomis dienomis šušaukė eilę konferencijų atskirose miesto srityse, įtraukiant į konferencijas ir kitas susiedijos organizacijas, taipgi gaunant kalbėtojus įstatymdavystėse esančius susiedijų atstovus.

Tikslas tų konferencijų yra pastoti kelią blogiems ir paremti gerus įstatymus.

Jėjo Galion C Stampos

Pirmadienio rytą jėjo galion antrosios knygelės raudonos C stampos ir taipgi dar tebėra geromis, jeigu kas turi užsilikusių, A ir B stampos. Jas visas galima vartoti pirkimui mėsos, sviesto ir kitų riebalų, taipgi kietų sūrių, kurie yra padalinami.

Majoras Smerkė Negrų Šmeižikus

Kalbėdamas iš miestavos radijo stoties WNYC, savaitinėj į miesto gyventojus prakalboj, majoras LaGuardia pasmerkė tuos laikraščius, kurie aną dieną išspausdino prasimanytą pasaką apie negrus, būk du negrai užpuolę slaugę.

Padarę iš paprasto plepalo didelę istoriją, tie laikraščiai tačiau užsičiaupė, kai klemsai, kada buvo ištirta ir sužinota, jog pasaka prasimanyta. Tie laikraščiai negrus apšmeižusio rašto neatšaukė.

Biznieriai, skelbkite savo biznį dienraštyje "Laisvėje"!

★ LIETUVIŠKAS ★
TRAKTYRIUS
(VALGYKLA IR ALINĖ)
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
Vynų ir Degtinės
Kasdien Turime
KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

Naudingos ir Praktiškos
DOVANOS
USEFUL...PRACTICAL
Gifts
BULOVA
WATCHES

ROBERT LIPTON
701 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-2178

Brownsvillėj Įvyks Įdomus Mitingas

Šio ketvirtadienio vakarą, balandžio 15-tą, Premier Palace, 505 Sutter Ave., Brownsvillėj, rengiamas masinis mitingas su žymiais kalbėtojais, Ben Gold, Peter V. Cacchione, Ann Rivington.

Ben Gold, kailiasiuvių vadas kalbės Alter-Ehrlich klausimu.

Eksplozija Karo Šapoj

Dėl neišaiškintos priežasties iškilus eksplozija karo šapoj, 60 Beekman St., prie Gold St., sužeidė 4 asmenis ir visiškai sunaikino tris viršutinius bildingo aukštus. Gaisras už dviejų valandų užgesinta.

Subėgę gaisragesybos departmento, policijos ir federaliai tyrinėtojai negalėjo surasti priežasties. Manoma, kad susikuopimas dulkių galėjęs iššaukti eksploziją.

Beekman ligoninėn nugabenti tėvas, sūnus ir giminaitis Iversonai, 903 Seneca Ave., Ridgewood, ir James R. Deehan, 616 58th St., Brooklyn. Dviejų darbininkų dar buvo pasigendama, neišaiškinta, kas su jais atsitiko.

Krautuvininkai Pirks Maistą Su Stampom

Pradedant balandžio 12-ta ir toliau, einant paduoti užsakymus maisto produktų krautuvininkai jau turės neštis už parduotą maistą surinktas stampas.

Iš New Yorko miesto perduota federaliams agentams 712,000 setų pirštų nuospaudų, kurios buvo liuosnoriai duotos Civilinių Apsigynimui.

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

Stanley Rutkūnas
Savininkas
282 UNION AVE.
BROOKLYN, N. Y.

Puikiausia Lietuvių Restauracija Brooklyne
Paukštienos pietai šeštadieniais, sekmadieniais ir legalėse šventėse
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
Tel. EVergreen 4-9612

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai įrengta Susiėjimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.

426 SO. 5th STREET, BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

Green Star Bar & Grill
Lietuviškas Kabaretas
★ ★
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį
Turime Gerų Vynų ir Degtinių

Atsilankite pasimatyti su Giviais Geriausias Alus Brooklyne
459 GRAND ST.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

Vakaras su
Europiniu Pagrindu
(European Underground)
RAPORTAI IŠ:
FRANCIJOS
JUGOSLAVIJOS
HUNGARIJOS
ITALIJOS
VOKIETIJOS
OKUPUOTOS RUSIJOS
EUROPIŠKOS DAINOS
Penktadienį, Balandžio 16
8 val. vakaro
IRVING PLAZA SALĖJE
Irving Place ir 15th Street, New York City
Įžanga 55c iš anksto, prie durų 75c
BILIETAI GAUNAMI: Book Fair, 133 W. 44th St. / Newspaper Guild, 40 E. 40th St. / Mail Orders: 2 W. 43 St., Room 304.

NOTARY PUBLIC

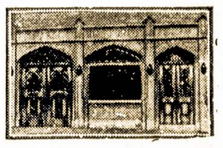

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
PUIKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUODAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI
660 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N. Y.